

ประมวลคำพิพาทชั้นของ
ประชาชนในที่ประชุมส่วนค้ำของรัฐบาล
ระหว่างวันที่ ๗ มีนาคม ถึง ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๙

สำนักพิมพ์อาสาสมัครสถาบันพระมหากษัตริย์

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961189137

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ประมวลคำวินิจฉัยของ
ประธานในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา
(ระหว่างวันที่ ๗ มีนาคม ถึง ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๘)

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ประมวลคำวินิจฉัยของประธานในที่ประชุมรัฐสภา
(ระหว่างวันที่ ๗ มีนาคม ถึง ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๘)

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

คำนำ

รัฐธรรมนูญกำหนดให้ประธานรัฐสภาและผู้ที่ทำหน้าที่ประธานรัฐสภาต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจตราข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภาและรองประธานสภา เพื่อรักษาระเบียบและความเรียบร้อย

การปฏิบัติหน้าที่ของประธานและรองประธานในที่ประชุมสภาถือเป็นการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและข้อบังคับการประชุมสภาที่สำคัญประการหนึ่ง โดยประธานในที่ประชุมมีอำนาจในการวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ รวมถึงตักเตือน ห้ามปราม ให้ถอนคำพูด ให้กล่าวขอมาในที่ประชุม หรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุมโดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาในครั้งนั้นก็ได้ ซึ่งคำวินิจฉัยของประธานถือเป็นเด็ดขาด

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานประมวลคำวินิจฉัยของประธานในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรชั้นชุดหนึ่ง มีหน้าที่ศึกษาและรวบรวมข้อมูลรายงานการประชุมร่วมกันของรัฐสภาและรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ระหว่างวันที่ ๗ มีนาคม ถึงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๘ และสรุปประเด็นที่พิจารณาอันเป็นเหตุให้ต้องมีคำวินิจฉัย ในส่วนของประมวลคำวินิจฉัยของประธานในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภานั้น คณะทำงานได้จัดพิมพ์เรียงลำดับตามข้อบังคับการประชุมรัฐสภา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่และเป็นบรรทัดฐานให้กับผู้ที่ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาและเพื่อให้เอกสารมีความสมบูรณ์ สะดวกในการค้นคว้า จึงได้เพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนของข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ไว้ในภาคผนวกด้วย

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา สมาชิกรัฐสภา ตลอดจนผู้ที่สนใจตามสมควร และหากมีข้อบกพร่องประการใดต้องกราบขอภัยไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

สารบัญ

	หน้า
ประมวลคำวินิจฉัยของประธานในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา	
บทนำ	๑
อำนาจหน้าที่ของประธานรัฐสภา	๗
การส่งระเบียบวาระการประชุม	๑๙
การปรึกษาหารือ	๒๑
ลักษณะการอภิปราย	๒๓
การประท้วง	๓๑
การปิดอภิปราย	๓๕
การตรวจสอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม	๓๗
การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมวาระที่หนึ่ง	๓๙
ภาคผนวก	
ข้อบังคับการประชุมร่วมกันของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๔	๔๑

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

บทนำ

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

บทนำ

ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด เป็นผลให้เกิดสถาบันที่มีความสำคัญ ๓ ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ รัฐสภาเป็นสถาบันทางฝ่ายนิติบัญญัติมีอำนาจหน้าที่ในการตรากฎหมาย การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน และการให้ความเห็นชอบในกิจการสำคัญของประเทศในฐานะที่เป็นองค์กรตัวแทนของประชาชนภายใต้เจตจำนงเพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม และให้เกิดระบบบริหารประเทศที่มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามความต้องการของประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล โดยรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและสะท้อนปัญหาของประชาชนให้ฝ่ายบริหารได้รับรู้เพื่อดำเนินการแก้ไขรวมทั้งเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายสาธารณะที่มีประสิทธิผล

การประชุมสภาเป็นพันธกิจสำคัญอย่างยิ่งในการทำหน้าที่ของรัฐสภา ซึ่งประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา การทำหน้าที่ของผู้เป็นประธานของที่ประชุมสภาในการตรากฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษบนพื้นฐานหลักการของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาที่ว่า การจะให้การทำหน้าที่ประธานของที่ประชุมสภาให้เป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่ายได้อย่างแท้จริง จะต้องเกิดจากการกระทำหน้าที่ที่มุ่งให้เกิดความยุติธรรมอย่างสมบูรณ์เท่านั้น รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันซึ่งบัญญัติให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภาจึงกำหนดว่า ประธานรัฐสภาและผู้ทำหน้าที่แทนประธานรัฐสภาต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงการให้รัฐสภามีอำนาจในการตราข้อบังคับการประชุมอันเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติหน้าที่ของประธานและรองประธานรัฐสภาซึ่งในส่วนของเอกสารนี้ อ้างอิงถึงได้แก่ ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อบังคับดังกล่าวกำหนดให้ประธานของที่ประชุมเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตให้สมาชิกในที่ประชุมอภิปรายและเป็นผู้อนุญาตให้รัฐมนตรีแถลงหรือชี้แจงต่อที่ประชุม ในขณะที่เดียวกันเมื่อสมาชิกหรือรัฐมนตรีอภิปรายหรือแถลงในสิ่งที่เป็นการฝ่าฝืนข้อบังคับ ประธานของที่ประชุมก็มีอำนาจวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการเตือน

ห้ามปราม ให้ออนคำพูด ห้ามพูดในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ ให้กล่าวขอขมาในที่ประชุม หรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุม โดยมีหรือไม่มีกำหนดในครั้งนั้นก็ได้ ซึ่งคำสั่งของประธานผู้ใดจะโต้แย้งไม่ได้

ทั้งนี้ การกำหนดไว้ในข้อบังคับให้คำวินิจฉัยของประธานของที่ประชุมถือเป็นเด็ดขาด ก็เพื่อเป็นการให้อำนาจอย่างสมบูรณ์แก่ประธานของที่ประชุมที่จะยุติทุกปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้สามารถควบคุมและกำกับดูแลให้การประชุมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพโดยยึดโยงหลักการของการทำหน้าที่อย่างเป็นกลางและให้ความยุติธรรมแก่ทุกฝ่ายอย่างแท้จริง

จากการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ได้ครบวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๔๘ และต่อมาได้มีประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศรับรองผลการเลือกตั้งครบทั้ง ๕๐๐ คน เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ มีพรรคการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งรวม ๔ พรรค คือ พรรคไทยรักไทย ๓๗๗ คน พรรคประชาธิปัตย์ ๙๖ คน พรรคชาติไทย ๒๕ คน และพรรคมหาชน ๒ คน ซึ่งต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๘ ในวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๘ โดยในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๘ ที่ประชุมได้มีมติเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คือ นายโกศล พลกุล เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสุชาติ ตันเจริญ และนางลลิตา ฤกษ์สำราญ เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่งและคนที่สอง ตามลำดับ และได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๘^๑ ทั้งนี้ นายโกศล พลกุล ได้ดำรง

^๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม ๑๒๒ ตอนพิเศษ ๑๙๖ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๘

ตำแหน่งเป็นประธานรัฐสภาอีกตำแหน่งหนึ่ง ส่วนนายสุชน ชาลีเครือ ซึ่งได้ดำรงตำแหน่งประธานวุฒิสภาตั้งแต่วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๔๗^๒ เป็นรองประธานรัฐสภา (นับเป็นประธานวุฒิสภาและรองประธานรัฐสภา คนที่ ๓ ของวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๓ สืบต่อจากนายสนธิ วรปัญญา (๔ สิงหาคม ๒๕๓๓ - ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๔) และพลตรี มนูญกฤต รูปขจร (๘ เมษายน ๒๕๔๔ - ๔ มกราคม ๒๕๔๗) ในส่วนของประธานรัฐสภาได้ปฏิบัติหน้าที่จนมีพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙^๓

ตลอดในช่วงระยะเวลาเกือบ ๑ ปีเต็มของการประชุมร่วมกันของรัฐสภาตามกรณีที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๙๓ ของรัฐธรรมนูญ รัฐสภาซึ่งประกอบด้วยวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกที่ได้กล่าวถึงข้างต้นและสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๒ ได้มีการกำหนดสมัยประชุมจำนวน ๒ สมัย คือ การประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญทั่วไป พ.ศ. ๒๕๔๘ (๔ มีนาคม - ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๘)^๔ และการประชุมรัฐสภาสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๔๘ (๒๒ สิงหาคม - ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๘)^๕ ทั้งนี้ได้มีการประชุมร่วมกันของรัฐสภา รวม ๑๐ ครั้ง แยกเป็นการประชุมสามัญสามัญทั่วไป ๙ ครั้ง สมัยสามัญนิติบัญญัติ ๑ ครั้ง ผลงานที่สำคัญ คือ การพิจารณา และให้ความเห็นชอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๔๘ รวมถึงการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน โดยการพิจารณาการแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อรัฐสภาตามมาตรา ๒๑๑ ของ

^๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม ๑๒๑ ตอนพิเศษ ๒๘ ง ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๗

^๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม ๑๒๓ ตอนพิเศษ ๒๐ ก ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙

^๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม ๑๒๒ ตอนพิเศษ ๑๙ ก ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

^๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม ๑๒๒ ตอนพิเศษ ๖๖ ก ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๘

รัฐธรรมนูญ (๒๓-๒๕ มีนาคม ๒๕๔๘) และการเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๒๑๓ ของรัฐธรรมนูญในเรื่องของการแก้ไขปัญหาความยากจนและการแก้ปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (๓๐-๓๑ มีนาคม ๒๕๔๘)

นโยบายการบริหารการประชุมสภาที่สำคัญซึ่งถูกกำหนดขึ้นในสมัยของสภาผู้แทนราษฎรชุดนี้คือ การกำหนดมาตรการเพื่อให้การประชุมร่วมกันของรัฐสภาและการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพโดยการหาข้อตกลงร่วมกันของทุกฝ่ายก่อน มีการประชุม ทั้งนี้ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้มีคำสั่งสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๑๘/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๘ แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการประชุมสภา ผู้แทนราษฎร โดยมีประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นประธานกรรมการ รองประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นรองประธานกรรมการ กรรมการมาจากผู้แทนทุกพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎร และให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ประสานงานเกี่ยวกับแนวทางการประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ และข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งประสานกับพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน เพื่อให้มีความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร โดยคณะกรรมการประสานงานฯ ได้มีมติกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการก่อนการประชุมสภาผู้แทนราษฎร และการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการประชุมคณะกรรมการประสานงานฯ รวม ๒๖ ครั้ง สาระตติของการประชุมส่วนใหญ่คือการกำหนดกรอบแนวทางในการดำเนินการประชุมสภาและพิจารณาการใช้เวลาในการอภิปรายของแต่ละฝ่าย หากมีการประชุมร่วมกันของรัฐสภาคณะกรรมการประสานงานฯ ก็จะเชิญประธานวุฒิสภาในฐานะรองประธานรัฐสภา ประธานคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภารวมทั้งสมาชิกวุฒิสภาที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมด้วย และโดยในทางปฏิบัติประธานของที่ประชุมจะแจ้งมติการประชุมคณะกรรมการประสานงานฯ ดังกล่าว ให้ที่ประชุมรับทราบก่อนที่จะมีการประชุมมาตรการดังกล่าวเป็นผลให้การประชุมร่วมกันของรัฐสภาและการประชุมสภาผู้แทนราษฎรส่วนใหญ่ ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ค่อนข้างเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

อย่างไรก็ตาม ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ก็ยังมีประเด็นที่มีผู้ประท้วงว่ามีการฝ่าฝืนข้อบังคับที่ประธานของที่ประชุมต้องวินิจฉัยอยู่บ้างตามควร การประมวลคำวินิจฉัยของประธานของที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา จึงถูกรวบรวมขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่และเป็นบรรทัดฐานให้กับผู้ทำหน้าที่ประธานของที่ประชุมฯ โดยลำดับเนื้อหาของเอกสารตามข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ซึ่งได้สรุปประเด็นของผู้อภิปราย ผู้ประท้วง และคำวินิจฉัย นอกจากนี้จะเป็นประโยชน์แก่การกำหนดกรอบแนวทางในการดำเนินการประชุมสภาและเป็นการศึกษาถึงการทำหน้าที่ของผู้เป็นประธานของที่ประชุมแล้ว คณะผู้จัดทำยังมีความประสงค์ว่าเอกสารนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ศึกษาและมีความสนใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของไทยในช่วงเวลาดังกล่าวในอีกทางหนึ่งด้วย

ประมวลคำวินิจฉัยของประธานในที่ประชุมรัฐสภา
(ระหว่างวันที่ ๗ มีนาคม ถึง ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๘)

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

อำนาจหน้าที่ของประธานรัฐสภา

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

- เรื่อง** อำนาจหน้าที่ของประธานรัฐสภา
- ข้อบังคับ** ข้อ ๕, ข้อ ๔๓
- ประเด็น** ผู้อภิปราย : นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ (พลัง/ประชาธิปัตย์) ได้อภิปรายกล่าวหาว่ารัฐบาลละเลยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ๓ ประเด็นคือ ๑. ใช้ข้าราชการเป็นเครื่องมือในทางการเมือง และข้าราชการที่ตอบสนองนโยบายของพรรครัฐบาล ก็นำมาเป็นรัฐมนตรี ๒. เรื่องการแบ่งโซนความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยแบ่งเป็นพื้นที่สีแดง สีเหลือง สีเขียว ๓. การเลือกปฏิบัติของรัฐบาล เช่น นายกรัฐมนตรีพูดว่า "จังหวัดสกลนครเลือกพรรคไทยรักไทยทั้งจังหวัดผมจะดูแลเป็นพิเศษ ผมเป็นคนรู้บุญคุณคนครับ ผมจะตอบแทนบุญคุณคนจังหวัดสกลนคร" ซึ่งเห็นได้ว่าเป็นตัวอย่างการเลือกปฏิบัติ เป็นการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ไม่ดี ประชาชนเป็นพลเมืองของรัฐ ต้องได้รับการตอบแทนและดูแลจากรัฐบาลเหมือนกัน ไม่ว่าจะเลือกรัฐบาลหรือไม่ก็ตาม
- ผู้ประท้วง :** นายวิชัย ชัยจิตวณิชกุล (อุดรธานี/ไทยรักไทย) ประท้วงนายนิพิฏฐ์ ตามข้อบังคับ ข้อ ๔๓ เป็นการอภิปรายโดยใช้สำนวน ยกย่องเอาความรู้สึกตัวเองมาพูด กล่าวหารัฐบาล รัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรี พูดโดยไม่มีการพิสูจน์มาก่อนทั้งสิ้น
- ผู้ประท้วง :** นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ (นครศรีธรรมราช/ประชาธิปัตย์) ประท้วงประธาน ตามข้อบังคับ ข้อ ๕ ซึ่งประธานชอบที่จะใช้ดุลยพินิจได้คือเมื่อผู้ประท้วงไม่ได้อ้างข้อบังคับและใช้ดุลยพินิจแทนประธาน ประธานควรจะต้องตอบ ไม่ควรปล่อยให้ผู้ประท้วงใช้ดุลยพินิจแทนประธานเพราะเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง
- ผู้ประท้วง :** นายสุวิทย์ พะลัง (ชุมพร/ประชาธิปัตย์) ประท้วงตามข้อบังคับ ข้อ ๕ ประกอบ ข้อ ๔๓ พรรคสอง เป็นการประท้วงประธานว่าไม่ควบคุมและดำเนินการประชุม ปล่อยให้ผู้ประท้วงอภิปรายเสียชื่อเสียงผู้อภิปราย

และปล่อยให้สมาชิกประท้วงแก่ต่างให้กับนายกรัฐมนตรี ซึ่งเห็นว่าเป็นหน้าที่ของประธานรัฐสภาที่จะต้องตัดบท ไม่ควรปล่อยให้ผู้ประท้วงโดยที่ผิดข้อบังคับ

คำวินิจฉัย นายสุชน ชาลีเครือ (รองประธานรัฐสภา) วินิจฉัยว่ากรณีการประท้วงตามข้อบังคับ ข้อ ๕ ประธานได้ทำหน้าที่ถูกต้องแล้ว เพราะมีหน้าที่ควบคุมการประชุมให้เกิดความเรียบร้อย

เรื่อง	อำนาจหน้าที่ของประธานรัฐสภา
ข้อบังคับ	ข้อ ๕ ข้อ ๔๕ วรรคสอง
ประเด็น	<p>ผู้อภิปราย : นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ (พลัง/ประชาธิปัตย์) ได้อภิปรายกล่าวว่า นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย) เคยเป็นปลัดกระทรวงมหาดไทย ไม่มีความรู้ความสามารถ แต่ตอบสนองทางการเมืองให้รัฐบาลได้ จึงได้เป็นรัฐมนตรี เพราะรัฐบาลจะใช้ข้าราชการเป็นเครื่องมือในทางการเมืองไม่ว่าในทางผิดหรือถูก และข้าราชการที่ตอบสนองทางการเมืองของพรรคการเมืองได้ รัฐบาลก็จะนำข้าราชการนั้นมาเป็นรัฐมนตรี</p> <p>ผู้ใช้สิทธิขาดฟัง : นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย) ขอใช้สิทธิขาดฟัง ตามข้อบังคับ ข้อ ๔๕ วรรคสอง เพื่อชี้แจงกรณีที่นายนิพิฏฐ์กล่าวหาว่าตนไม่มีความรู้ความสามารถและไม่มีความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย</p>
คำวินิจฉัย	นายสุชน ชาลีเครือ (รองประธานรัฐสภา) อนุญาตให้ใช้สิทธิขาดฟังได้

รายงานการประชุม ร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๘ หน้า ๑๑๖ - ๑๑๗ ,
หน้า ๑๒๔ - ๑๒๕

เรื่องที่พิจารณา คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ตามมาตรา ๒๑๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ผู้สรุป นางสาววันดี แก้วมณี

- เรื่อง** อำนาจหน้าที่ของประธานรัฐสภา
- ข้อบังคับ** ข้อ ๕ ข้อ ๔๓ ข้อ ๔๕ ข้อ ๑๐๔ และข้อ ๑๐๕
- ประเด็น** ผู้อภิปราย : นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย) ใช้สิทธิพาดพิงชี้แจงว่า ตนได้รับตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เนื่องจากการรับราชการมาเป็นเวลานาน จากตำแหน่งปลัดอำเภอมาจนถึง ตำแหน่งสูงสุดทางราชการคือปลัดกระทรวงมหาดไทยโดยใช้ความรู้ความสามารถของตนจากผลงานที่ผ่านมา โดยอภิปรายตอนหนึ่งว่าเคยทำงานร่วมกับ นายชวน หลีกภัย (บัญญัติรายชื่อ/ประชาธิปัตย์) ในหลาย ๆ เรื่องสามารถแก้ไข ปัญหา ปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานในภาคใต้ได้ในระดับหนึ่งเพียงเวลา อันสั้น ที่ได้ตำแหน่งมาไม่ใช่เพราะตอบสนองทางการเมืองให้รัฐบาลได้ตามที่ นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ (พัทลุง/ประชาธิปัตย์) อภิปรายกล่าวหาตน
- ผู้ขอใช้สิทธิพาดพิง : นายชวน หลีกภัย (บัญญัติรายชื่อ/ประชาธิปัตย์) ขอใช้ สิทธิพาดพิงตามข้อบังคับ ข้อ ๔๕ เพื่ออภิปรายชี้แจง มิฉะนั้นจะเป็นการ เสียหายเพราะเป็นการยอมรับในสิ่งที่ไม่เป็นความจริง
- คำวินิจฉัย** นายโภคิน พลกุล (ประธานรัฐสภา) ไม่อนุญาตให้ใช้สิทธิพาดพิง เนื่องจาก เห็นว่าไม่เสียหาย การขอใช้สิทธิพาดพิงได้นั้นต้องเป็นเรื่องส่วนตัวหรือในเรื่อง อื่นอันเป็นที่เสียหาย การที่นายเสริมศักดิ์พูดว่าเคยทำงานกับนายชวน ไม่ได้ แปลว่านายชวนไปรับรองหรือไม่รับรองใคร จึงไม่เห็นว่าจะเสียหาย
- สืบเนื่องมาจากกรณีที่ประธานวินิจฉัยไม่ให้นายชวน หลีกภัย ใช้ สิทธิพาดพิงทำให้มีการขอหารือและประท้วงต่อเนื่อง
- ผู้ประท้วง** : นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ (นครศรีธรรมราช/ประชาธิปัตย์) ประท้วง ตามข้อบังคับ ข้อ ๕๕ วรรคสอง และข้อ ๑๐๕ คือ ให้ประธานใช้ข้อบังคับ ในหมวดของการอภิปรายแถลงนโยบายมาใช้บังคับในการอภิปรายโดยอนุโลม และเพื่อเป็นบรรทัดฐานของที่ประชุม การใช้สิทธิพาดพิงนั้นโดยข้อบังคับให้ อนุโลมเช่นเดียวกับการประท้วงเมื่อผู้ประท้วงหรือผู้ที่ถูกพาดพิงเห็นว่าตัวเอง

เสียหายประธานควรให้ชี้แจงกรณีของนายชวนซึ่งเป็นอดีตนายกรัฐมนตรี อธิบายเหตุผลยังไม่จบว่าเสียหายหรือไม่เสียหายอย่างไร ประธานควรเปิดโอกาสให้พูดก่อนเพราะคงไม่เสียเวลาของสภามากนัก

คำวินิจฉัย

นายโภคิน พลกุล (ประธานรัฐสภา) วินิจฉัยว่า ไม่เป็นการเสียหายเพราะ ไม่เช่นนั้นแล้วใครบอกว่าทำงานร่วมกับใครก็จะเสียหายไปหมด

ประเด็น

ผู้ประท้วง : นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ (พัทลุง/ประชาธิปัตย์) ประท้วงตาม ข้อบังคับ ข้อ ๔๓ เป็นการประท้วงคำวินิจฉัยของประธาน

ผู้ประท้วง : นายศิริโชค โสภา (สงขลา/ประชาธิปัตย์) ประท้วงตามข้อบังคับ ข้อ ๑๐๔ ว่าคำวินิจฉัยประธานไม่เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน กล่าวคือ ประธานอนุญาตให้นายสุธรรม แสงประทุม (บัญชีรายชื่อ/ไทยรักไทย) ใช้สิทธิพาดพิงได้ แต่กรณีของนายชวนจะขอใช้สิทธิเช่นเดียวกัน แต่ประธานไม่อนุญาต

ผู้ประท้วง : นายวิชัย ชัยจิตวณิชกุล (อุดรธานี/ไทยรักไทย) ประท้วง ตามข้อบังคับ ข้อ ๔๕ วรรคหนึ่ง เป็นการประท้วงนายศิริโชคโดยเห็นว่า ประธานได้วินิจฉัยเป็นที่ยุติแล้ว

ผู้ประท้วง : นายเทพไท เสนพงศ์ (นครศรีธรรมราช/ประชาธิปัตย์) ประท้วง ตามข้อบังคับ ข้อ ๔๕ วรรคสอง ซึ่งบัญญัติไว้ว่า ผู้ถูกพาดพิงเรื่องส่วนตัว หรือเรื่องอื่นใด อันเป็นเรื่องที่เสียหายแก่ผู้นั้น ขอใช้สิทธิพาดพิงได้ โดยประธาน น่าจะให้เกียรติอดีตนายกรัฐมนตรีหรืออภิปรายชี้แจงก่อน

ผู้ประท้วง : นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ (นครศรีธรรมราช/ประชาธิปัตย์) ประท้วง ตามข้อบังคับ ข้อ ๔๕ วรรคสอง และ ข้อ ๑๐๕ คือ ให้ประธานใช้ข้อบังคับ ในหมวดของการอภิปรายแถลงนโยบาย มาใช้กับการอภิปรายโดยอนุโลม และ เพื่อเป็นบรรทัดฐานของที่ประชุม การใช้สิทธิพาดพิงนั้นโดยข้อบังคับ ให้อนุโลม

เช่นเดียวกับการประท้วง เมื่อผู้ประท้วงหรือผู้ที่ถูกพาดพิงเห็นว่าตัวเองเสียหาย ประธานควรให้เขาชี้แจง กรณีของนายชวน อดีตนายกรัฐมนตรีย อธิบายเหตุผล ยังไม่จบว่าเสียหายหรือไม่เสียหาย ประธานก็ควรให้โอกาสพูดก่อนเพราะคงไม่เป็นการเสียเวลาของสภา

ผู้ประท้วง : นายวินัย เสนเนียม (สงขลา/ประชาธิปัตย์) ประท้วงด้วยเหตุผล เช่นเดียวกับนายชินวรณ์

ผู้ประท้วง : นายสมบุรณ์ อุทัยเวียนกุล (ตรัง/ประชาธิปัตย์) ประท้วงตาม ข้อบังคับ ข้อ ๕ ว่าการวินิจฉัยไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

คำวินิจฉัย

นายโกคิน พลกุล (ประธานรัฐสภา) วินิจฉัยดังนี้

กรณีที่นายนิพิฏฐ์ประท้วงตามข้อบังคับ ข้อ ๔๓ ประธานได้วินิจฉัยจบแล้ว จึงไม่อนุญาตให้พูดอีก

กรณีที่นายศิริโชคประท้วงตามข้อบังคับ ข้อ ๑๐๔ วินิจฉัยว่าคำวินิจฉัยของประธานไม่เป็นสองมาตรฐาน เพราะเห็นว่ากรณีของนายสุธรรมนั้นเสียหาย แต่กรณีของนายชวนไม่เสียหาย

กรณีที่นายวิชัยประท้วงตามข้อบังคับ ข้อ ๔๕ วรรคหนึ่ง วินิจฉัยว่าให้ผู้ประท้วงนั่งลงเพราะประธานกำลังจะวินิจฉัยและดำเนินการตามข้อบังคับ โดยไม่อนุญาตให้ประท้วงกรณีเดียวกันอีก

กรณีที่นายเทพไทประท้วงตามข้อบังคับ ข้อ ๔๕ วรรคสอง วินิจฉัยว่าให้ผู้ประท้วงนั่งลง เพราะประธานได้วินิจฉัยไปแล้ว

กรณีที่นายชินวรณ์ประท้วงตามข้อบังคับ ข้อ ๔๕ วรรคสอง และข้อ ๑๐๕ วินิจฉัยว่าไม่เป็นการเสียหาย เพราะการที่นายเสริมศักดิ์เพียงกล่าวว่าเคยทำงานกับนายชวนนั้นไม่ได้หมายความว่าจะไปรับรองหรือไม่รับรองใครเพราะ ไม่เช่นนั้นแล้วใครบอกว่าทำงานร่วมกับใครก็จะเสียหายไปหมด

กรณีที่นายวินัยประท้วง วินิจฉัยว่าไม่อนุญาตให้ประท้วงเพราะเห็นว่าผู้ประท้วง
ไม่ได้อ้างข้อบังคับ

กรณีที่นายสมบุญรัตน์ประท้วงตามข้อบังคับ ข้อ ๕ วินิจฉัยว่า เป็นการประท้วง
ในประเด็นเดียวกัน ซึ่งประธานได้วินิจฉัยและชี้แจงไปแล้ว

ประเด็น

ผู้อภิปราย : นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ (นครศรีธรรมราช/ประชาธิปัตย์) ขอ
หารือประธานเกี่ยวกับบรรทัดฐานในการใช้สิทธิพาดพิง เพราะเป็นเอกสิทธิ
ตามรัฐธรรมนูญที่คุ้มครองสมาชิก ในกรณีที่มีการกล่าวชื่อหรือพาดพิงสมาชิก
ทำให้เกิดความเสียหาย สมาชิกมีสิทธิจะชี้แจงได้เพราะจะไปฟ้องร้องข้างนอก
กันไม่ได้ ตามข้อบังคับ ข้อ ๔๕ วรรคสอง ดังนั้นการที่ประธานใช้ดุลยพินิจ
ไม่ให้นายชวนใช้สิทธิพาดพิงนั้น ถ้าประธานไม่ทบทวนใหม่ก็จะกลายเป็น
บรรทัดฐานที่สมาชิกของสภาแห่งนี้ไม่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ
และข้อบังคับ

คำวินิจฉัย

นายโภคิน พลกุล (ประธานรัฐสภา) ได้วินิจฉัยว่าวัตถุประสงค์ของข้อบังคับ
ก็คล้ายกันโดยเฉพาะข้อบังคับการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ข้อ ๔๕ วรรค
สอง คือผู้ที่ถูกพาดพิงนั้นประธานจะให้ชี้แจง แต่ต้องเป็นกรณีที่พาดพิงใน
เรื่องส่วนตัวหรือเป็นเรื่องอื่นที่ต้องเสียหายกับผู้ถูกพาดพิงด้วย กรณีของ
นายชวนไม่ใช่เรื่องส่วนตัว และประธานได้วินิจฉัยยุติไปแล้วว่าไม่เสียหาย

ผู้ประท้วง : นายแก้วสรร อติโพธิ (ส.ว. กรุงเทพมหานคร) ประท้วงตาม
ข้อบังคับ ข้อ ๔๕ เป็นการประท้วงประธานว่าฝ่าฝืนข้อบังคับ กล่าวคือเมื่อมี
ผู้ประท้วงประธานต้องให้โอกาสชี้แจง ซึ่งกรณีของนายชวนยังไม่ได้ชี้แจงอะไร
เลย ประธานก็ด่วนตัดสินใจว่าไม่เสียหายอย่างนี้ถือว่าประธานทำผิดข้อบังคับ

คำวินิจฉัย นายโกสิน พลกุล (ประธานรัฐสภา) วินิจฉัยว่า ไม่ได้ทำผิดข้อบังคับ เพราะได้ให้นายชวนชี้แจงแล้ว จึงทำการวินิจฉัยว่าไม่เป็นการเสียหาย

ผู้ประท้วง : นายพิเชฐ พัฒนโชติ (ส.ว. จังหวัดนครราชสีมา) ประท้วงตามข้อบังคับ ข้อ ๕ (๓) ว่าคำวินิจฉัยของประธานขัดกับเจตนารมณ์ของข้อบังคับ เพราะประธานวินิจฉัยไปโดยไม่ทำให้การประชุมดำเนินการไปตามข้อบังคับ ข้อ ๕ (๓) ขอให้ประธานทบทวนคำวินิจฉัย

คำวินิจฉัย นายโกสิน พลกุล (ประธานรัฐสภา) วินิจฉัยว่า ประธานทำไปตามข้อบังคับ และทำถูกต้องแล้ว และขอยืนยันคำวินิจฉัยอีกครั้งว่าการวินิจฉัยที่ว่านายชวนไม่เป็นผู้เสียหายนั้นถูกต้องแล้ว

ผู้ประท้วง : นายองอาจ คล้ามไพบูลย์ (กรุงเทพมหานคร/ประชาธิปัตย์) ประท้วงตามข้อบังคับ ข้อ ๕ (๑) (๓) เป็นการประท้วงว่าประธานดำเนินการประชุมไม่เป็นไปตามข้อบังคับและเจตนารมณ์ เนื่องจากทำให้การควบคุมการประชุมเป็นไปด้วยความไม่เรียบร้อย เพราะการที่ประธานไม่เปิดโอกาสให้นายชวนได้พูดในสิ่งที่ต้องการจะพูดเพื่ออธิบายว่าคำพูดของผู้พาดพิงนั้นไม่ถูกต้องเหมาะสมอย่างไร ซึ่งถ้าประธานเปิดโอกาสให้พูดจนจบ ถ้าสิ่งนี้นายชวนพูดไม่ถูกต้องเหมาะสมอย่างไร ก็จะรับฟังคำวินิจฉัยของประธาน แต่กรณีนี้ยังพูดไม่จบประธานก็ตัดบทหยุดตลอดเวลา จึงเห็นว่าประธานไม่สามารถดำเนินการควบคุมการประชุมของรัฐสภาได้โดยราบรื่นและปกติ

คำวินิจฉัย นายโกสิน พลกุล (ประธานรัฐสภา) ขอให้ผู้ประท้วงนั่งลงเพราะเห็นว่าเป็นการประท้วงซ้ำประเด็นกับผู้ประท้วงคนอื่น ๆ ซึ่งประธานได้วินิจฉัยแล้วว่านายชวนไม่เสียหาย และประธานคิดว่าสมาชิกก็อยากจะทำให้การดำเนินการประชุมเป็นไปโดยเรียบร้อยอย่างที่ผู้ประท้วงพูด

ผู้ประท้วง : นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ (สุพรรณบุรี/ชาติไทย) ประท้วงตามข้อบังคับ ข้อ ๕ และรัฐธรรมนูญมาตรา ๙๑ พรรคสี่ เป็นการประท้วงประธานที่ทำให้สภาไม่สามารถดำเนินการประชุมต่อไปได้ อีกทั้งเกรงว่าประธานจะทำผิดรัฐธรรมนูญ กรณีประธานวางตนไม่เป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ โดยวินิจฉัยให้นายสุธรรมได้ชี้แจงประเด็นได้แต่ไม่อนุญาตให้นายชวนใช้สิทธิพาดพิง ดังนั้น บรรทัดฐานในการวินิจฉัยของประธานระหว่างฝ่ายรัฐบาลกับฝ่ายค้านจึงแตกต่างกัน

คำวินิจฉัย นายโกศล พลกุล (ประธานรัฐสภา) ได้ชี้แจงว่า กรณีข้อเท็จจริงทั้ง ๒ กรณีต่างกัน กรณีของนายสุธรรม การที่นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล (กระบี่/ประชาธิปัตย์) อภิปรายนั้นเหมือนกับว่าทำหน้าที่ไม่ดี ทำหน้าที่บกพร่องประธานจึงได้อนุญาตให้ชี้แจง ส่วนกรณีของนายชวน การที่นายเสริมศักดิ์ได้กล่าวอ้างว่าเคยทำงานร่วมกับนายชวนมาก่อนนั้น ไม่ได้หมายความว่านายชวนไปรับรองความประพฤติของนายเสริมศักดิ์จึงเห็นว่าเป็นการเสียหาย

ผู้ประท้วง : นายทวีป ขวัญบุรี (ส.ว. จังหวัดระยอง) ประท้วงตามข้อบังคับ ข้อ ๔๕ เป็นการประท้วงประธานที่ไม่ให้โอกาสสมาชิกได้ชี้แจงก่อนที่ประธานจะวินิจฉัย ซึ่งผู้ประท้วงไม่ได้สังกัดพรรคใดและต้องการเห็นการประชุมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงอยากให้ประธานรับฟังคำชี้แจงก่อนว่าผู้ขอใช้สิทธิพาดพิงเสียหายหรือไม่อย่างไร

คำวินิจฉัย นายโกศล พลกุล (ประธานรัฐสภา) วินิจฉัยว่า ประธานได้วินิจฉัยไปแล้ว และได้รับฟังเหตุผลมาพอสมควรแล้ว

หมายเหตุ ภายหลังจากนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (บัญชีรายชื่อประชาธิปัตย์) ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ขอให้สิทธิปรึกษาหารือแล้ว สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์และพรรคชาติไทยได้เดินออกจากห้องประชุม (walk out) ต่อมา นายลัก กอแสงเรือง (ส.ว. กรุงเทพมหานคร) ได้เสนอให้ประธานสั่งพักการประชุม ประธานจึงสั่งพักการประชุม ๑๐ นาที

เรื่อง อำนาจหน้าที่ของประธานรัฐสภา

ข้อบังคับ ข้อ ๕

ประเด็น นายโกศล พลกุล (ประธานรัฐสภา) ได้อธิบายชี้แจงถึงสิทธิลำดับก่อนหลังในการอภิปราย คือ ฝ่ายค้าน ฝ่ายรัฐบาล และวุฒิสภาเป็นลำดับสลับกันไป จากนั้นจะดูจากรายชื่อที่ส่งมา และผู้ที่ยกมือต่อๆ ไป

ผู้ประท้วง : นายสมบุญ ทอนบูรณ (ส.ว. จังหวัดยโสธร) ประท้วงตามข้อบังคับ ข้อ ๕ เป็นการประท้วงประธานว่าจะเรียกตามที่ยกมือและมีรายชื่อด้วยนั้น หมายความว่าอย่างไร ตนไม่เข้าใจว่ารายชื่อแปลว่าอะไร จะให้ปฏิบัติอย่างไร

คำวินิจฉัย นายโกศล พลกุล (ประธานรัฐสภา) วินิจฉัยว่า รายชื่อคือเป็นรายชื่อที่ส่งมา แต่ผู้ที่จะพูดตามรายชื่อต้องยกมือด้วยโดยประธานจะดูจากรายชื่อประกอบด้วย กล่าวคือ ฝ่ายค้าน ฝ่ายรัฐบาลนำเสนอแล้ว จากนั้นให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายสลับกันไป แต่ส่วนของวุฒิสภา ไม่ได้ส่งรายชื่อมา ดังนั้นประธานจะดูจากสมาชิกที่ยกมือ

การส่งระเบียบวาระการประชุม

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

เรื่อง การส่งระเบียบวาระการประชุม

ข้อบังคับ ข้อ ๑๓

ประเด็น ผู้อภิปราย : นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ (นครศรีธรรมราช/ประชาธิปัตย์) ได้ทักท้วงตามข้อบังคับ ข้อ ๑๓ ในเรื่องของการเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม โดยข้อบังคับ ข้อ ๑๓ กำหนดไว้ว่า การที่ประธานรัฐสภาจะบรรจุเรื่องใดเพิ่มเติมในระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาอีกก็ได้ แต่ต้องส่งก่อนนัดประชุมรัฐสภาไม่น้อยกว่า ๑ วัน แต่ในการเสนอร่างรัฐธรรมนูญของรัฐบาลครั้งนี้นั้น เป็นข้อสังเกตว่ามีการเสนอล่วงหน้าไม่ครบ ๑ วัน เพราะสมาชิกรัฐสภาเพิ่งได้รับร่างรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมของรัฐบาลในเช้าวันประชุม อีกทั้งในรายละเอียดของร่างรัฐธรรมนูญนั้นมีประเด็นที่สมาชิกต้องใช้เวลาในการศึกษาพอสมควร และที่สำคัญที่สุดเป็นกรณีการเสนอร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นเรื่องที่สาธารณชนโดยทั่วไปให้ความสนใจ ทำให้รัฐบาลจึงได้ส่งมาล่าช้า จึงอยากตั้งเป็นข้อสังเกตต่อประธานรัฐสภาในฐานะที่ต้องรับผิดชอบในการบรรจุระเบียบวาระ ต้องแจ้งไปยังรัฐบาลในเรื่องนี้

คำวินิจฉัย นายโภคิน พลกุล (ประธานรัฐสภา) วินิจฉัยและชี้แจงโดยยกตัวอย่างว่า กรณีร่างพระราชบัญญัติอาจมีการเสนอบรรจุในระเบียบวาระไว้ก่อน เมื่อมีสมาชิกเสนอเรื่องทำนองเดียวกัน ก็สามารถรับเอกสารก่อนการประชุมไม่กี่ชั่วโมงได้ เพราะถือว่าเมื่อมีเรื่องหลักอยู่แล้วก็รับไว้พิจารณารวมกันได้เพื่อไม่ให้เสียเวลา กรณีนี้เมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องรัฐธรรมนูญ ก็สมควรจะพิจารณาไปพร้อม ๆ กัน อีกทั้งยังอยู่ในกรอบที่สามารถทำความเข้าใจและตกลงกันได้ จึงได้รับไว้พิจารณา แต่ในส่วนข้อสังเกตของนายชินวรณ์ ก็ขอฝากรัฐบาลรับไปพิจารณาดู เพราะหากเป็นไปตามเงื่อนไขได้ก็จะเป็นประโยชน์กับทุกฝ่าย

รายงานการประชุม ร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ หน้า ๒ - ๖

เรื่องที่พิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช

ผู้สรุป นางสาววันดี แก้วมณี

การปรึกษาหารือ

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961189137

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

เรื่อง การปรึกษาหารือ

ข้อบังคับ ข้อ ๓๑ (๑)

ประเด็น สืบเนื่องมาจากกรณีที่นายชวน หลีกภัย (บัญชีรายชื่อ/ประชาธิปัตย์) ขอใช้สิทธิพาดพิง แต่ประธานไม่อนุญาตให้ใช้สิทธิ เนื่องจากเห็นว่าไม่ได้เสียหาย หลังจากนั้นจึงมีสมาชิกหลายคนได้ประท้วงการทำหน้าที่ของประธาน

ผู้อภิปราย : นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (บัญชีรายชื่อ/ประชาธิปัตย์) ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ขอหารือที่ประชุมเรื่องการทำหน้าที่ของประธาน (นายโภคิน พลกุล) ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร เรื่องการเลือกนายกรัฐมนตรี ซึ่งประธานได้ใช้สิทธิเลือกนายกรัฐมนตรีขณะทำหน้าที่นั่งบนบัลลังก์ สมาชิกพรรคฝ่ายค้านมีความรู้สึกไม่ติดต่อการทำหน้าที่ของประธานในวันนั้น ซึ่งมีผลต่อการประชุมในวันนี้ที่ใช้เวลาอภิปรายกว่า ๑ ชั่วโมงแล้วเพราะสมาชิกมีความรู้สึกที่เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นในคำวินิจฉัยและการทำหน้าที่ของประธานในที่ประชุม สมาชิกฝ่ายค้านไม่มีความมั่นใจว่าจะได้รับความยุติธรรมจากประธานรัฐสภา จึงเห็นว่าคงจะประชุมร่วมกันต่อไปไม่ได้เพราะไม่มีหลักประกันว่าจะได้รับเกียรติให้ทำหน้าที่ได้สมศักดิ์ศรีกับการเป็นผู้แทนของประชาชน

เมื่อนายอภิสิทธิ์กล่าวจบ สมาชิกพรรคประชาธิปัตย์และพรรคชาติไทย ได้เดินออกจากห้องประชุม (walk out)

คำวินิจฉัย นายโภคิน พลกุล (ประธานรัฐสภา) ได้ชี้แจงถึงเรื่องที่ใช้สิทธิเลือกนายกรัฐมนตรีในขณะทำหน้าที่บนบัลลังก์ จากนั้นนายลัก กอแสงเรือง (ส.ว. กรุงเทพมหานคร) ขอให้ประธานสั่งพักการประชุม ๑๐ นาที เพื่อให้ประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา รัฐบาลและฝ่ายค้านได้ปรึกษาหารือเพื่อให้การประชุมดำเนินไปโดยเรียบร้อย (มีสมาชิกยกมือรับรอง) ประธานจึงสั่งพักการประชุม ๑๐ นาที

รายงานการประชุม ร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๓ (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๘ หน้า ๑๒๔-๑๖๔
เรื่องที่พิจารณา คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ตามมาตรา ๒๑๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ผู้สรุป นางสาววันดี แก้วมณี

ลักษณะการอภิปราย

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

เรื่อง	ลักษณะการอภิปราย
ข้อบังคับ	ข้อ ๔๓ วรรคหนึ่ง
ประเด็น	ผู้อภิปราย : นายวิฑูรย์ นามบุตร (อุบลราชธานี/ประชาธิปัตย์) ได้อภิปรายเกี่ยวกับนโยบายวัวแก้งานของพรรคไทยรักไทย และได้แสดงเทปและรูปภาพโดยไม่ขออนุญาตประธานในที่ประชุม
คำวินิจฉัย	นายสุชน ชาติเชื้อ (รองประธานรัฐสภา) ได้วินิจฉัยให้นายวิฑูรย์แสดงเอกสารประกอบการอภิปรายให้ประธานดูก่อน หรือขออนุญาตประธานในที่ประชุมก่อน ตามข้อบังคับการประชุม ข้อ ๔๓ วรรคหนึ่ง

เรื่อง	ลักษณะการอภิปราย
ข้อบังคับ	ข้อ ๔๓
ประเด็น	<p>ผู้อภิปราย : นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (บัญญัติรายชื่อ/ประชาธิปัตย์) ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร แถลงหลักการและเหตุผลในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม จากนั้นได้อภิปรายถึงสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญของฝ่ายค้านและของฝ่ายรัฐบาล เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นข้อดีข้อเสียของแต่ละฉบับ โดยได้กล่าวถึงร่างรัฐธรรมนูญที่ฝ่ายรัฐบาลเสนอมาน่าขาดทั้งวิสัยทัศน์ ความโปร่งใส ความจริงใจ ความเข้าใจระบบการเมืองการปกครอง และไม่มีหลักคิดที่ชัดเจน</p> <p>ผู้ประท้วง : นายสุพร อัดดาวงศ์ (นครราชสีมา/ไทยรักไทย) ประท้วงตามข้อบังคับ ข้อ ๔๓ โดยประท้วงผู้อภิปรายว่า เมื่อเสนอหลักการและเหตุผลของร่างรัฐธรรมนูญฝ่ายค้านก็ควรอภิปรายในประเด็นของร่างรัฐธรรมนูญของฝ่ายค้าน ไม่ควรอภิปรายในประเด็นร่างรัฐธรรมนูญของรัฐบาล ในขณะที่รัฐบาลยังไม่ได้มีการนำเสนอ จึงขอให้ประธานพิจารณาตามข้อบังคับ</p>
คำวินิจฉัย	นายโกศล พลกุล (ประธานรัฐสภา) วินิจฉัยว่า ขอให้ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรอภิปรายในกรอบของการนำเสนอญัตติของฝ่ายค้านก่อน และเมื่อฝ่ายรัฐบาลเสนอญัตติแล้วมีเหตุผลอย่างไร ค่อยมาวิจารณ์กัน อยากรให้อภิปรายเป็นลำดับไป

รายงานการประชุม ร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๘ หน้า ๗-๑๙
เรื่องที่พิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช
ผู้สรุป นางสาววันดี แก้วมณี

เรื่อง	ลักษณะการอภิปราย
ข้อบังคับ	ข้อ ๔๓
ประเด็น	<p>ผู้อภิปราย : นายเกษม มาลัยศรี (ส.ว. จังหวัดร้อยเอ็ด) อภิปรายกล่าวถึงที่มาของรัฐธรรมนูญฉบับที่แก้ไขว่าเป็นฉบับที่หลอกลวงประชาชน มีสิ่งบกพร่องหลายอย่าง โดยยกตัวอย่างการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้สมัคร โดยเฉพาะในเรื่องให้ ส.ส. สังกัดพรรคการเมือง ๙๐ วัน และยังได้อภิปรายกล่าวในตอนหนึ่งว่า "ส.ส. มีสภาพเหมือนลูกหมา เขาจับไปขังไว้ เหยาก็ไม่ได้ หอนก็ไม่ได้"</p> <p>ผู้ประท้วง : นายชลน่าน ศรีแก้ว (น่าน/ไทยรักไทย) ประท้วงตามข้อบังคับข้อ ๔๓ เป็นการประท้วงนายเกษมว่าได้กระทำผิดข้อบังคับ ใช้ถ้อยคำไม่เหมาะสม ขอให้นายเกษมถอนคำพูดคำว่า "ลูกหมา" เพราะการเปรียบผู้แทนราษฎรมีสภาพเหมือนลูกหมาเป็นการใช้ถ้อยคำที่ไม่สุภาพ ไม่อยากให้เป็นเยี่ยงอย่าง ขอให้ประธานวินิจฉัย</p>
คำวินิจฉัย	นายโกศล พลกุล (ประธานรัฐสภา) วินิจฉัยว่า ให้นายเกษมถอนคำพูดที่ว่า "ส.ส.เป็นลูกหมา" เสีย

เรื่อง	ลักษณะการอภิปราย
ข้อบังคับ	ข้อ ๔๓
ประเด็น	<p>ผู้อภิปราย : นายเกษม มาลัยศรี (ส.ว.จังหวัดร้อยเอ็ด) ได้อภิปรายถึงรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่ทำให้ ส.ส. น้ำท่วมปาก อภิปรายอะไรไม่ได้เลย โดยผู้อภิปรายยังได้อ้างถึงคำพูดของ นายอุทัย พิมพ์ิโชน อดีตประธานรัฐสภา ที่กล่าวว่าสมัยก่อน ส.ส. ไม่เยอะแต่คุมยาก เดียวนี้ ส.ส. เยอะแต่คุมง่าย เพราะ ส.ส. ชี้แจง ไม่ค่อยเข้ามาประชุม</p> <p>ผู้ประท้วง : นายประสิทธิ์ ชัยวิรัตนะ (ชัยภูมิ/ไทยรักไทย) ประท้วงตามข้อบังคับ ข้อ ๔๓ เป็นการประท้วงนายเกษมว่าอภิปรายเสียดสีหาว่าสมาชิกเกียจคร้าน เป็นการใส่ร้าย เพราะวันนี้เป็นการพิจารณาเรื่องแก้ไขรัฐธรรมนูญ ไม่ได้พูดถึงหน้าที่ของ ส.ส. ขอให้ประธานวินิจฉัย</p>
คำวินิจฉัย	นายโกศล พลกุล (ประธานรัฐสภา) วินิจฉัยว่า ให้อภิปรายต่อไปได้แต่ขอให้อยู่ในประเด็น และกล่าวว่าเคยเตือนนายเกษม ๒ ครั้งแล้วว่า หากยังไม่เข้าประเด็นและยังอภิปรายว่าคนอื่น ประธานจะไม่อนุญาตให้พูดต่อไป

เรื่อง	ลักษณะการอภิปราย
ข้อบังคับ	ข้อ ๔๓
ประเด็น	<p>ผู้อภิปราย : นายเกษม มาลัยศรี (ส.ว. จังหวัดร้อยเอ็ด) ได้อภิปรายกล่าวถึงนายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ว่าที่ได้ติจนถึงทุกวันนี้เพราะเป็นคนรับใช้ที่ดีและยังอภิปรายโดยใช้ถ้อยคำในตอนหนึ่งว่า "เจ้านายพูดน้อย ชี้อภัยพูดนาน" หลังจากนั้นจึงได้อภิปรายในเนื้อหาถึงประเด็นการแก้ไขรัฐธรรมนูญ</p> <p>ผู้ประท้วง : นายวิชัย ชัยจิตวณิชกุล (อุดรธานี/ไทยรักไทย) ประท้วงตามข้อบังคับ ข้อ ๔๓ เป็นการประท้วง นายเกษมที่ใช้ถ้อยคำว่า "เจ้านายพูดน้อย ชี้อภัยพูดนาน" เป็นการพูดที่ใส่ร้ายต่อรองนายกรัฐมนตรี โดยเห็นว่าเป็นสันดอนพูดได้ แต่สันดานคนอย่างไรก็เหมือนเดิม</p> <p>ผู้ประท้วง : ร้อยตำรวจโท เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ (ส.ว. จังหวัดราชบุรี) ประท้วงตามข้อบังคับ ข้อ ๔๓ เป็นการประท้วงนายวิชัย เพราะเห็นว่าคำว่า "สันดาน" ไม่ควรใช้กับสมาชิกรัฐสภา ถ้าหากจะใช้ควรจะเป็น คำว่า "นิสัยถาวร" น่าจะเหมาะสมกว่า</p>
คำวินิจฉัย	นายโกศล พลกุล (ประธานรัฐสภา) วินิจฉัยประเด็นที่นายวิชัยประท้วงตามข้อบังคับ ข้อ ๔๓ ว่า ไม่อนุญาตให้นายเกษมอภิปรายอีกต่อไป โดยเชิญให้ผู้อภิปรายนั่งลง ถ้าไม่นั่งประธานจะเชิญออกนอกห้องประชุม เพราะผู้อภิปรายพูดไม่เกี่ยวกับประเด็น แต่พูดจาเสียดสีคนอื่น ซึ่งประธานได้เตือนหลายครั้งแล้ว นายเกษมจึงได้นั่งลง ประธานจึงได้ให้สมาชิกคนอื่นอภิปรายต่อไป

รายงานการประชุม ร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ หน้า ๒๔๙, หน้า ๒๕๔ - ๒๖๐

เรื่องที่พิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช

ผู้สรุป นางสาววันดี แก้วมณี

เรื่อง	ลักษณะการอภิปราย
ข้อบังคับ	ข้อ ๔๓
ประเด็น	<p>ผู้ประท้วง : นายนิติภูมิ อินทรมบัติ (พทลง/พรรคชาติปัตย์) ได้ประท้วงโดยอาศัยข้อบังคับ ข้อ ๔๓ โดยกล่าวว่า นายวีระ มุสิกพงศ์ (บัญชีรายชื่อ/ไทยรักไทย) สมาชิกรัฐสภาได้กล่าวพาดพิงถึงพรรคประชาธิปัตย์ว่า "ในครั้งที่มีการเลือก ป.ป.ช. พรรคประชาธิปัตย์มี ๑๒๗ เสียง พรรคกิจสังคมมี ๑ เสียง และพรรคประชาธิปัตย์ไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการสรรหา ทำนองว่าเราตีกอกขวัดทำนองนั้นนะครับ" และยังพูดว่า "ขอให้พรรคประชาธิปัตย์สำรวจตัวเองว่าทำไมคบกับคนอื่นไม่ได้" ผู้ประท้วงเห็นว่าข้อความนี้น่าจะเป็นการเสียดสีและทำให้พรรคประชาธิปัตย์เสียหาย</p> <p>จากนั้น นายโภคิน พลกุล (ประธานรัฐสภา) เห็นว่าข้อความที่นายวีระอภิปรายไปเข้าข่ายในการพูดเสียดสีถึงพรรคประชาธิปัตย์ด้วย จึงอนุญาตให้นายวีระชี้แจงถึงประเด็นนี้ ต่อจากนั้น นายวีระได้กล่าวว่า "ตนเองในฐานะกรรมการ ถ้าหากเห็นว่าได้กล่าวพาดพิงไปแล้วก่อให้เกิดความเสียหายก็ยินดีถอนคำพูด และที่พูดไปแล้วตรงไหนที่เห็นว่าเป็นถ้อยคำที่ทำให้เสียหาย ก็ยินดีถอน"</p>
คำวินิจฉัย	นายโภคิน พลกุล (ประธานรัฐสภา) ได้อนุญาตให้นายวีระชี้แจง ทั้งนี้ นายวีระยินดีที่จะถอนคำพูดดังกล่าว จึงไม่อนุญาตให้นายนิติภูมิประท้วงอีก โดยได้บอกให้นายนิติภูมินั่งลง

รายงานการประชุม ร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๘ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๘ หน้า ๒๔๔, หน้า ๒๔๙-๒๕๐

เรื่องที่พิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ...
ผู้สรุป นางนาภาภรณ์ แพทย์พันธ์

เรื่อง	ลักษณะการอภิปราย
ข้อบังคับ	ข้อ ๔๓ วรรคสอง
ประเด็น	<p>ผู้อภิปราย : ร้อยโท กุเทพ ไสกะจ่าง (บัญชีรายชื่อ/ไทยรักไทย) ได้อภิปรายเกี่ยวกับญัตติขอให้รัฐสภามีมติให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเรื่องขอให้รัฐบาลเร่งรัดดำเนินการลงโทษผู้กระทำความผิด และชดเชยค่าเสียหายให้แก่นางรัตนา สัจจเทพ โดยกล่าวว่า “..คุณรัตนามาอยู่ตรงนี้ มาร้องให้มี ส.ส. เราขึ้นไปหา ได้คะแนนไปแล้ว..”</p> <p>ผู้ใช้สิทธิพาดพิง : นางสาวจนิศดา ลีวเฉลิมวงศ์ (บัญชีรายชื่อ/ชาติไทย) ได้ประท้วงร้อยโท กุเทพ และขอใช้สิทธิพาดพิง ตามข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ข้อ ๔๓ วรรคสอง ว่า ผู้อภิปรายได้กล่าวว่ามีสมาชิกของรัฐสภาขึ้นไปให้กำลังใจผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งนั่งอยู่ข้างบน ได้คะแนนไปแล้ว ถือเป็นการอภิปรายที่เสียดสีสมาชิกรัฐสภา ขอให้ประธานวินิจฉัยด้วย</p>
คำวินิจฉัย	นายโภคิน พลกุล (ประธานรัฐสภา) ได้วินิจฉัยให้ ร้อยโท กุเทพ ถอนคำพูด

รายงานการประชุม ร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๘ หน้า ๓๔-๓๘

เรื่องที่พิจารณา ญัตติ ขอให้รัฐสภามีมติให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา เรื่อง ขอให้รัฐบาลเร่งรัดดำเนินการลงโทษผู้กระทำความผิด และชดเชยค่าเสียหายให้แก่นางรัตนา สัจจเทพ ตามรายงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ตามมาตรา ๑๕๙ และมาตรา ๑๙๓ (๖) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กับคณะ เป็นผู้เสนอ

ผู้สรุป นางสาวชลธิชา เกียรติสุข

การประท้วง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

- เรื่อง** การประท้วง
- ข้อบังคับ** ข้อ ๔๕ วรรคแรก
- ประเด็น** ผู้อภิปราย : นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ (นครศรีธรรมราช/ประชาธิปัตย์) ได้อภิปรายถึงปัญหาความไม่สงบในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้และแนวทางการแก้ไขปัญหาของรัฐบาล จากนั้นได้มีการอภิปรายเรื่องแนวทางการปฏิบัติของรัฐบาลเกี่ยวกับผู้ที่จะเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์
- ต่อจากนั้นได้มีสมาชิกท่านอื่น ๆ ได้อภิปรายถึงประเด็นนี้กันหลายคนและมีการพาดพิงถึงนายสุรินทร์ จึงได้ขอใช้สิทธิพาดพิง ตามข้อบังคับข้อ ๔๕ วรรคสอง
- ผู้ประท้วง** : นายสุนัย จุลพงศธร (บัญชีรายชื่อ/ไทยรักไทย) ได้ประท้วงประธานตามข้อบังคับ ข้อ ๔๕ วรรคแรก ว่า "เวลาในการอภิปรายไม่มี และทางพรรคฝ่ายรัฐบาลก็จำกัดเวลามาก ไม่ทราบว่าท่านประธานได้ให้สิทธิสมาชิกผู้นี้พูดในประเด็นอะไร พาดพิงก็ไม่มี หรือว่าใช้สิทธิอดีตรัฐมนตรี"
- คำวินิจฉัย** นายสุชน ชาลีเครือ (รองประธานรัฐสภา) ได้อนุญาตให้นายสุรินทร์อภิปรายชี้แจงได้ แต่ไม่เกินเวลา ๑ นาที

รายงานการประชุม ร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๘
หน้า ๘๘ - ๒๘๑

เรื่องที่พิจารณา การให้รัฐสภาเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๒๑๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ผู้สรุป นางนภาพรณี แพทย์พันธุ์

- เรื่อง** การประท้วง, การพาดพิง
- ข้อบังคับ** ข้อ ๔๕ วรรคสอง
- ประเด็น** ผู้อภิปราย : นายถาวร เสนเนียม (สงขลา/ประชาธิปัตย์) ได้อภิปรายโดยกล่าวว่า "การติดตั้งโคมไฟส่องสว่างในหมู่บ้าน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เท่าที่รู้มาคนที่ประธานบอร์ดการไฟฟ้าในยุคนั้นขณะนี้ได้มาเป็นรัฐมนตรี และเป็นคนกำกับดูแลการไฟฟ้าภูมิภาคขณะนี้นั่งอยู่ในสภานี้"
- ผู้ขอใช้สิทธิพาดพิง** : นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช (รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย) ขอใช้สิทธิพาดพิงตามข้อบังคับ ข้อ ๔๕ วรรคสอง เพื่อชี้แจงกรณีที่นายถาวรได้อภิปรายพาดพิงถึงตน เนื่องจากในสมัยนั้นตนเองได้ดำรงตำแหน่งประธานบอร์ดการไฟฟ้าตามที่นายถาวรได้กล่าวอ้าง
- คำวินิจฉัย** นายสุชน ชาลีเครือ (รองประธานรัฐสภา) ได้อนุญาตให้นายเสริมศักดิ์ใช้สิทธิพาดพิงได้ โดยให้ชี้แจงสั้น ๆ ในประเด็นถูกพาดพิง

รายงานการประชุม ร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๔ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๔
หน้า ๓๐๖ - ๓๐๗ , หน้า ๓๔๗ - ๓๔๘

เรื่องที่พิจารณา การให้รัฐสภาเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๒๑๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ผู้สรุป นางนภาพรณี แพทย์พันธุ์

เรื่อง	การประท้วง, สิทธิตอบข้อซักถาม
ข้อบังคับ	ข้อ ๔๕, ข้อ ๑๐๔
ประเด็น	<p>ผู้อภิปราย : นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล (กระบี่/ประชาธิปัตย์) ได้อภิปรายกล่าวถึงผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติสึนามิ (Tsunami) ความร่วมมือและช่วยเหลือกันจากหน่วยงานของภาครัฐ เอกชนและองค์กรต่าง ๆ ตลอดจนยังมีปัญหาและอุปสรรคที่ยังรอความช่วยเหลือจากรัฐบาล ซึ่งได้เรียนไปยังรัฐบาลแล้ว และได้อภิปรายกล่าวในตอนหนึ่งว่า รัฐมนตรีสุธรรม แสงประทุม ก็ได้กรุณาไปเยี่ยม ซึ่งความจริงทราบว่านายพินิจ จารุสมบัติ รองนายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับผิดชอบในพื้นที่จังหวัดพังงา แต่ไม่ได้กลับมาเยี่ยมที่นี้อีก จึงอยากจะขอฟังนโยบายจากรัฐบาลว่าจะช่วยเหลืออย่างไร</p> <p>ผู้ใช้สิทธิพาดพิง : นายสุธรรม แสงประทุม (บัญชีรายชื่อ/ไทยรักไทย) ขอใช้สิทธิชี้แจงในเรื่องที่ถูกพาดพิง ตามข้อบังคับ มาตรา ๔๕ วรรคสอง</p> <p>ผู้ประท้วง : นายศิริโชค โสภา (สงขลา/ประชาธิปัตย์) ประท้วงนายสุธรรมตามข้อบังคับ ข้อ ๑๐๔ บัญญัติว่า ให้เฉพาะแต่รัฐมนตรีเท่านั้นมีสิทธิอภิปรายตอบข้อซักถามหรือข้อคัดค้านของสมาชิกรัฐสภา แต่ปัจจุบันนายสุธรรมไม่ได้เป็นรัฐมนตรีแล้ว ประธานต้องรักษากฎเกณฑ์และบรรทัดฐานของสภาแห่งนี้ด้วย</p>
คำวินิจฉัย	นายสุชน ชาติเครือ (รองประธานรัฐสภา) วินิจฉัยในประเด็นที่ประท้วงตามข้อบังคับ ข้อ ๑๐๔ ว่า ตามข้อบังคับ ผู้ที่จะชี้แจงได้คือทางรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีเท่านั้น แต่กรณีนี้ นายสุธรรมในฐานะสมาชิกรัฐสภา ขอใช้สิทธิที่ถูกนายพิเชษฐกล่าวพาดพิง ประธานจึงอนุญาตให้ชี้แจงได้แต่ต้องอยู่ในประเด็น

รายงานการประชุม ร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๒ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๔
หน้า ๓๐๔ - ๓๐๖

เรื่องที่พิจารณา คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ตามมาตรา ๒๑๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ผู้สรุป นางสาววิไลพร ช่วยกลาง

การปิดอภิปราย

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

เรื่อง การปิดอภิปราย

ข้อบังคับ ข้อ ๔๘

ประเด็น นายโกศล พลกุล (ประธานรัฐสภา) ได้กล่าวภายหลังจากพลตรี มนูญกฤต รูปขจร (ส.ว.จังหวัดสระบุรี) อภิปรายเป็นคนสุดท้ายว่าได้มี อภิปรายมาพอสมควรแล้ว ถ้าที่ประชุมไม่เห็นเป็นอย่างอื่นก็ขอปิดการ อภิปราย หลังจากนั้นได้อนุญาตให้ผู้นำฝ่ายค้านผู้เสนอญัตติอภิปรายสรุป

ผู้ประท้วง : นายไพบูลย์ อุบัติศฤงศ์ (ส.ว. จังหวัดภูเก็ต) ประท้วงตาม ข้อบังคับ ข้อ ๔๘ ว่าประธานไม่ทำตามข้อบังคับ เพราะในกรณีการปิด อภิปรายนั้นต้องให้ที่ประชุมรัฐสภาวินิจฉัยก่อน ซึ่งประธานยังไม่ได้ถาม สมาชิกเลยว่าจะขอปิดอภิปรายหรือไม่ จึงเห็นว่าประธานวินิจฉัยไปเอง

คำวินิจฉัย นายโกศล พลกุล (ประธานรัฐสภา) วินิจฉัยว่า ประธานได้ถามที่ประชุม แล้วว่าได้มีการอภิปรายกันมาพอสมควร เมื่อไม่มีสมาชิกเห็นเป็นอย่างอื่น เห็นควรปิดอภิปรายและได้ไปสู่ขั้นตอนการสรุปของผู้นำฝ่ายค้าน หากผู้ประท้วง ไม่ได้ยื่นที่ประธานถาม ให้ไปเปิดเทปฟัง จากนั้นจึงได้เชิญให้ผู้ประท้วงนั่งลง

รายงานการประชุม ร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๘ หน้า ๒๗๘ ,
หน้า ๒๘๘

เรื่องที่พิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พุทธศักราช

ผู้สรุป นางสาววันดี แก้วมณี

การตรวจสอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

เรื่อง การตรวจสอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

ข้อบังคับ ข้อ ๘๖

ประเด็น ผู้อภิปราย : นายสุทิน คลังแสง (บัญชีรายชื่อ/ไทยรักไทย) ได้อภิปรายแสดงความไม่เห็นด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมของฝ่ายค้าน เพราะเห็นว่าเป็นการเสนอหลักการที่ผิด โดยเฉพาะการแก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการเลือกตั้ง มาตรา ๑๓๘ (๑) (๒) และ (๔) ผิดทั้งตัวร่างและผิดทั้งเจตนา จึงไม่ขอรับในร่างของฝ่ายค้าน แต่ขอสนับสนุนร่างของฝ่ายรัฐบาล

ผู้ประท้วง : นายณัฐวุฒิ ประเสริฐสุวรรณ (สุพรรณบุรี/ชาติไทย) ขอให้ นายสุทินถอนคำพูดที่อภิปรายกล่าวหาว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับที่ฝ่ายค้านเสนอ เป็นการเสนอหลักการที่ผิด ซึ่งตนเชื่อและเคารพในคำวินิจฉัยของประธานตามข้อบังคับ ข้อ ๘๖ ที่บัญญัติไว้ว่าร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่สมาชิกสภาเสนอตามมาตรา ๓๑๓ (๑) ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภาทำการตรวจสอบ และหากมีข้อบกพร่องให้แจ้งผู้เสนอเพื่อแก้ไขให้ถูกต้องได้ ดังนั้นถ้าไม่ให้ออน ฝ่ายค้านจะเสียหาย สภาก็จะเสียหาย รวมทั้งประธานเองก็จะเสียหายด้วย

คำวินิจฉัย นายโกศล พลกุล (ประธานรัฐสภา) วินิจฉัยว่า เป็นการจบอภิปรายและถึงขั้นการลงมติเพื่อรับหลักการแล้ว ขอให้ นายณัฐวุฒิ นั่งลงไม่เช่นนั้นจะเชิญออกนอกห้องประชุม และประเด็นที่ประท้วง ตามข้อบังคับ ข้อ ๘๖ เห็นว่าถูกต้องตามข้อบังคับแล้ว เมื่อประธานได้บรรจุและเห็นว่าโดยรวมเป็นไปได้อีก ไม่มีปัญหาอะไร เพราะเป็นเพียงความเห็นของสมาชิกคนหนึ่งที่ไม่เห็นว่าจะไม่ถูกต้อง ซึ่งขึ้นอยู่กับที่ประชุมจะพิจารณาต่อไป

รายงานการประชุม ร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๗ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ หน้า ๑๖๑ - ๑๖๗, ๒๔๖ - ๒๔๗

เรื่องที่พิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช

ผู้สรุป นางสาววันดี แก้วมณี

การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในวาระที่หนึ่ง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

เรื่อง การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในวาระที่หนึ่ง

ข้อบังคับ ข้อ ๘๙

ประเด็น ผู้อภิปราย : นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ (นครศรีธรรมราช/ประชาธิปัตย์) ขอปรึกษาหารือเพื่อให้ประธานวินิจฉัยในประเด็นที่ ๑ เกี่ยวกับการลงมติว่าจะลงมติแต่ละฉบับหรือ ๒ ฉบับรวมกันไป เนื่องจากมีการเสนอร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญมา ๒ ฉบับ คือร่างของฝ่ายค้านและร่างของคณะรัฐมนตรี ในประเด็นที่ ๒ เสนอใช้วิธีการขานชื่อวิธีการลงคะแนนเสียงตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ ข้อ ๘๙ และได้เสนอแนวปฏิบัติในสมัยนายมารุต บุญนาค เป็นประธาน คือให้สมาชิกขานชื่อเพียงครั้งเดียวและลงมติเป็นรายฉบับ

ผู้อภิปราย : นายสุขุมพงศ์ โง่นคำ (บัญชีรายชื่อ/ไทยรักไทย) มีความเห็นว่าการเสนอร่างกฎหมายทั้ง ๒ ฉบับ มีหลักการที่แตกต่างกันโดยชัดเจนสมควรที่จะให้แยกลงมติของฝ่ายค้านเป็นเรื่องลำดับที่ ๑ ของคณะรัฐมนตรีเป็นลำดับที่ ๒ ส่วนวิธีการลงคะแนน เห็นด้วยกับวิธีการที่ประธานและนายชินวรณ์เสนอ และได้เสนอญัตติด้วยวาทะให้มีการลงคะแนนแยกกันทั้ง ๒ ร่าง โดยมีสมาชิกยกมือรับรอง

ผู้อภิปราย : นายอลงกรณ์ พลบุตร (เพชรบุรี/ประชาธิปัตย์) มีความเห็นว่าการลงมติที่มีการเสนอมา ๒ ร่างนั้น ตามข้อบังคับ ข้อ ๘๙ วรรคหนึ่งและวรรคสุดท้าย สามารถที่จะรับหลักการร่วมกันได้ เพราะร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญทั้ง ๒ ฉบับ โดยหลักการมีการแก้ไขในเรื่องของกระบวนการสรรหาซึ่งเป็นเรื่องเดียวกัน จึงน่าจะมีการลงมติรวมกันในครั้งเดียวและเห็นด้วยที่จะมีการลงมติโดยขานชื่อครั้งเดียว

ผู้อภิปราย : นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ (นครศรีธรรมราช/ประชาธิปัตย์) ได้กล่าวในฐานะตัวแทนพรรคฝ่ายค้านว่าไม่ติดใจในประเด็นที่จะลงมติ ถ้าหากฝ่ายรัฐบาลยืนยันที่จะให้แยกลงมติเพื่อความรวดเร็ว

คำวินิจฉัย นายโกศล พลกุล (ประธานรัฐสภา) สรุปว่าที่ประชุมเห็นชอบให้มีการลงมติแยกกัน ทั้ง ๒ ร่าง โดยวิธีการลงคะแนนแบบขานชื่อครั้งเดียว แล้วให้สมาชิกบอกว่าร่างที่ ๑ เห็นอย่างไร ร่างที่ ๒ เห็นอย่างไร

รายงานการประชุม ร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ ๘ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๘ หน้า ๒๘๕ - ๒๘๑
เรื่องที่พิจารณา ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช
ผู้สรุป นางสาววันดี แก้วมณี

ภาคผนวก

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา

พ.ศ. ๒๕๔๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙๓ (๑๑) มาตรา ๑๙๔ และมาตรา ๓๑๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รัฐสภาจึงตราข้อบังคับการประชุมรัฐสภาขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๔"

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้ คำว่า

"รัฐสภา" หมายถึง รัฐสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และให้หมายความรวมถึงวุฒิสภาทำหน้าที่รัฐสภาในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบตามมาตรา ๑๖๘ (๑) ของรัฐธรรมนูญด้วย

"ประธาน" หมายถึง ประธานของที่ประชุมรัฐสภา

"สมาชิกรัฐสภา" หมายถึง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

"การประชุมรัฐสภา" หมายถึง การประชุมร่วมกันของรัฐสภา และให้หมายความรวมถึงการประชุมวุฒิสภาทำหน้าที่รัฐสภาในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ

"ที่ประชุมรัฐสภา" หมายถึง ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา และให้หมายความรวมถึงที่ประชุมวุฒิสภาทำหน้าที่รัฐสภาในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบด้วย

"เลขานุการรัฐสภา" หมายถึง เลขานุการสภาผู้แทนราษฎรซึ่งได้รับแต่งตั้งจากประธานรัฐสภาให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการรัฐสภาในการประชุมรัฐสภาตามข้อบังคับนี้

"รองเลขานุการรัฐสภา" หมายถึง เลขานุการวุฒิสภาซึ่งได้รับแต่งตั้งจากประธานรัฐสภาให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นรองเลขานุการรัฐสภาในการประชุมรัฐสภาตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๔ ให้ประธานรัฐสภารักษากฎการตามข้อบังคับ และมีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

อำนาจและหน้าที่ของประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา
และหน้าที่ของเลขาธิการรัฐสภาและรองเลขาธิการรัฐสภา

ข้อ ๕ ประธานรัฐสภามีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นประธานของที่ประชุมรัฐสภา
- (๒) กำหนดการประชุมรัฐสภา
- (๓) ควบคุมและดำเนินกิจการของรัฐสภา
- (๔) รักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมรัฐสภาตลอดถึงบริเวณของรัฐสภา
- (๕) เป็นผู้แทนรัฐสภาในกิจการภายนอก
- (๖) แต่งตั้งกรรมการเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ ตาม (๗)
- (๗) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

ข้อ ๖ รองประธานรัฐสภามีอำนาจและหน้าที่ช่วยประธานรัฐสภาในกิจการอันเป็นอำนาจและหน้าที่ของประธานรัฐสภาหรือปฏิบัติการตามที่ประธานรัฐสภามอบหมาย

เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา หรือมีแต่ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานรัฐสภาเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานรัฐสภา

ข้อ ๗ เลขาธิการรัฐสภามีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) นัดประชุมคณะกรรมการการครั้งแรก
- (๒) เชิญผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมคณะกรรมการเข้าปฏิบัติหน้าที่
- (๓) ช่วยประธานในการควบคุมการนับคะแนนเสียง
- (๔) จัดทำรายงานการประชุมรัฐสภาและบันทึกการออกเสียงลงคะแนน
- (๕) ยืนยันมติของรัฐสภาไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง
- (๖) รักษาสรรพเอกสารและโสตทัศนวัสดุ
- (๗) ควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานรัฐสภากำหนด
- (๘) ปฏิบัติการตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้
- (๙) ปฏิบัติการอื่นตามที่ประธานรัฐสภามอบหมาย

ข้อ ๘ รองเลขาธิการรัฐสภามีหน้าที่ช่วยเลขาธิการรัฐสภาในกิจการอันเป็นหน้าที่ของเลขาธิการรัฐสภา หรือปฏิบัติการตามที่เลขาธิการรัฐสภามอบหมาย

เมื่อไม่มีเลขาธิการรัฐสภา หรือเลขาธิการรัฐสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองเลขาธิการรัฐสภาเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการรัฐสภา

หมวด ๒ การประชุมรัฐสภา

ส่วนที่ ๑ วิธีการประชุม

ข้อ ๙ การประชุมรัฐสภาให้เป็นการเปิดเผย แต่ถ้าคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกรัฐสภาไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกรัฐสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ร้องขอให้ประชุมลับก็ให้ประชุมลับ

ในการประชุมเปิดเผย ให้บุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุมรัฐสภาได้ตามระเบียบที่ประธานรัฐสภากำหนด และให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการถ่ายทอดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ หากมีเหตุขัดข้องให้แจ้งที่ประชุมทราบ

ในการประชุมลับ ห้ามบุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุม เว้นแต่ผู้ที่ได้รับอนุญาตจากประธานเท่านั้น

ข้อ ๑๐ การประชุมรัฐสภาให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๙๓ ของรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่สมาชิกรัฐสภาเข้าชื่อร้องขอให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อมีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาตามมาตรา ๑๖๓ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภานำความกราบบังคมทูลภายในสามวันของวันทำการนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ

เมื่อได้มีพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภาแล้วให้แจ้งประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีทราบ

ข้อ ๑๒ การนัดประชุมรัฐสภาต้องทำเป็นหนังสือ และให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ประธานรัฐสภาเห็นสมควรจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้อีก

ข้อ ๑๓ ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมรัฐสภากับเอกสารที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุมรัฐสภา ถ้าประธานรัฐสภาเห็นสมควรจะบรรจุเรื่องใดเพิ่มเติมในระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาอีกก็ได้ แต่ต้องก่อนวันนัดประชุมรัฐสภาไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน

ข้อ ๑๔ การจัดระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาให้จัดตามลำดับ ดังต่อไปนี้

- (๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
- (๒) รับรองรายงานการประชุม
- (๓) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว
- (๔) เรื่องที่ค้างพิจารณา
- (๕) เรื่องที่เสนอใหม่
- (๖) เรื่องอื่น ๆ

ในกรณีที่ประธานรัฐสภาเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องด่วน จะจัดไว้ในลำดับใดของระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาก็ได้

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีขอให้จัดเรื่องซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอเรื่องใดเป็นเรื่องด่วน ก็ให้ประธานรัฐสภาพิจารณาและอาจจัดให้ตามที่คณะรัฐมนตรีขอ

ข้อ ๑๕ ให้มีสมุดวางไว้สำหรับสมาชิกรัฐสกาลงชื่อก่อนเข้าประชุมทุกครั้ง เมื่อมีสมาชิกรัฐสกาลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกรัฐสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม เมื่อมีสมาชิกรัฐสกาลมาลงชื่อครบองค์ประชุมและมีสัญญาณให้เข้าประชุมแล้วให้ประธานดำเนินการประชุมได้

เมื่อประธานขึ้นบัลลังก์ให้ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมรัฐสภายืนขึ้นจนกว่าประธานได้นั่งลง

ในกรณีอ่านพระบรมราชโองการหรือกระแสพระราชดำรัส ให้ผู้อยู่ในที่ประชุมรัฐสภายืนฟังตลอดเวลาที่อ่าน

ข้อ ๑๖ เมื่อพ้นกำหนดประชุมรัฐสภาไปตามลิสนาที่แล้ว สมาชิกรัฐสภายังไม่ครบองค์ประชุม ประธานจะสั่งให้เลื่อนการประชุมรัฐสภาไปก็ได้

ข้อ ๑๗ เมื่อไม่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานของที่ประชุม ให้สมาชิกรัฐสภาผู้มีอายุสูงสุดซึ่งมาประชุมเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมดำเนินการเลือกประธานเฉพาะคราวสำหรับการประชุมครั้งนั้น

ข้อ ๑๘ การประชุมรัฐสภา ให้ที่ประชุมรัฐสภาพิจารณาตามเรื่องที่มีอยู่ในระเบียบวาระการประชุมรัฐสภา และต้องดำเนินการพิจารณาตามลำดับระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาที่จัดไว้ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่ประชุมรัฐสภาจะลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๑๙ ผู้ใดประสงค์จะกล่าวด้วยคำต่อที่ประชุมรัฐสภา ให้ยกมือขึ้นพ้นศีรษะเมื่อประธานอนุญาตแล้ว จึงยืนขึ้นกล่าวได้ และต้องเป็นคำกล่าวกับประธานเท่านั้น

ข้อ ๒๐ ถ้ารัฐมนตรีขอแถลงหรือชี้แจงเรื่องใดต่อที่ประชุมรัฐสภา ให้ประธานพิจารณาอนุญาตสมาชิกรัฐสภาอาจซักถามเพื่อความกระจ่างในเรื่องที่แถลงหรือชี้แจงนั้น แต่รัฐมนตรีจะไม่ตอบก็ได้ เมื่อเห็นว่าข้อซักถามนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน

ข้อ ๒๑ ประธานมีอำนาจปรึกษาที่ประชุมรัฐสภาในปัญหาใด ๆ สั่งพักการประชุมรัฐสภา เลื่อนการประชุมรัฐสภา หรือเลิกการประชุมรัฐสภาได้ตามที่เห็นสมควรถ้าประธานลงจากบัลลังก์โดยมิได้สั่งอย่างใด ให้เลิกการประชุมรัฐสภา

ข้อ ๒๒ รายงานการประชุมรัฐสภา เมื่อเลขาธิการรัฐสภาจัดทำเสร็จแล้ว ให้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน ก่อนที่จะเสนอให้รัฐสภารับรองให้ทำสำเนาไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาแห่งละสามฉบับ ไม่น้อยกว่าเจ็ดวันเพื่อให้สมาชิกรัฐสภาตรวจดูได้

รายงานการประชุมรัฐสภาทุกครั้งจะต้องมีรายชื่อสมาชิกรัฐสภาที่มาประชุม ที่ลาการประชุม ที่ขาดการประชุม และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนแต่ละเรื่อง

สมาชิกรัฐสภามีสิทธิขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการประชุมรัฐสภาดังกล่าว ให้ตรงตามที่เป็นจริง โดยยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมต่อเลขาธิการรัฐสภา ถ้าเลขาธิการรัฐสภาไม่ยอมแก้ไขเพิ่มเติมให้ตามที่ขอ สมาชิกรัฐสภาผู้นั้นมีสิทธิที่จะยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อขอให้รัฐสภาวินิจฉัย

ข้อ ๒๓ รายงานการประชุมรัฐสภาครั้งใด เมื่อได้วางสำเนาไว้เพื่อให้ สมาชิกรัฐสภาตรวจดูแล้ว ถ้ามีการแก้ไขเพิ่มเติมในภายหลังโดยสมาชิกรัฐสภาขอให้แก้ไขเพิ่มเติม ในคราวที่รัฐสภาพิจารณารับรอง รายงานการประชุมรัฐสภานั้น เลขาธิการรัฐสภาจะต้องแถลงต่อที่ประชุมรัฐสภาถึงการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว

ข้อ ๒๔ เมื่อที่ประชุมรัฐสภาได้รับรองรายงานการประชุมรัฐสภาครั้งใดแล้ว ให้ประธานรัฐสภาลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

รายงานการประชุมรัฐสภาก็ยังมีได้มีการรับรองเพราะเหตุที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ให้เลขาธิการรัฐสภานับที่เหตุนั้นไว้และลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๒๕ ที่ประชุมรัฐสภาอาจมีมติไม่ให้จัดรายงานการประชุมลับครั้งใดทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนก็ได้ แต่ให้มีบันทึกเหตุการณ์ไว้

ข้อ ๒๖ การเปิดเผยรายงานการประชุมลับ ให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมรัฐสภา

ข้อ ๒๗ ที่ประชุมรัฐสภาอาจมีมติห้ามโฆษณาข้อความอันเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน ที่ได้กล่าวหรือปรากฏในการประชุมรัฐสภาก็ได้

ข้อ ๒๘ ให้เลขาธิการรัฐสภาเป็นผู้พิมพ์และโฆษณารายงานการประชุมรัฐสภา ทั้งนี้ นอกจากรายงานการประชุมลับที่ที่ประชุมรัฐสภาไม่มีมติไม่ให้เปิดเผย

ส่วนที่ ๒

การเสนอญัตติ

ข้อ ๒๙ ญัตติทั้งหลายต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานรัฐสภาและต้องมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ทั้งนี้ เว้นแต่ข้อบังคับนี้ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๓๐ ญัตติตามมาตรา ๑๘๘ และมาตรา ๓๑๓ ของรัฐธรรมนูญ และญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง

ข้อ ๓๑ ญัตติต่อไปนี้ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าหรือเป็นหนังสือ

- (๑) ขอให้ปรึกษาหรือพิจารณาเป็นเรื่องด่วน
- (๒) ขอให้เปลี่ยนระเบียบวาระการประชุมรัฐสภา
- (๓) ขอให้ลงมติตามข้อ ๒๕ หรือข้อ ๒๗
- (๔) ญัตติในข้อ ๓๒ ข้อ ๕๓ ข้อ ๕๔ ข้อ ๕๕ ข้อ ๕๖ หรือข้อ ๑๑๑
- (๕) ญัตติที่ประธานอนุญาตตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๓๒ เมื่อที่ประชุมรัฐสภากำลังปรึกษาหรือพิจารณาญัตติโดยอยู่ ห้ามเสนอญัตติอื่นนอกจากญัตติต่อไปนี้

- (๑) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาที่เป็นเรื่องเดียวกัน ทำนองเดียวกันหรือเกี่ยวเนื่องกันเพื่อพิจารณาพร้อมกัน

- (๒) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือขอให้บุคคลใดส่งเอกสารหรือมา
แถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น
- (๓) ขอให้ร่วมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ
- (๔) ขอให้เลื่อนการปรึกษาหรือพิจารณา
- (๕) ขอให้ปิดอภิปราย

ญัตติตาม (๒) (๔) หรือ (๕) เมื่อที่ประชุมรัฐสภาลงมติเห็นชอบตามที่เสนอแล้ว ห้ามเสนอญัตติ
อื่นในข้อนี้อีก

ข้อ ๓๓ ญัตติตามข้อ ๓๒ (๕) ห้ามผู้ใดเสนอในคราวเดียวกับการอภิปรายของตน

ข้อ ๓๔ ญัตติที่เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ สมาชิกรัฐสภาผู้เสนอและผู้รับรองต้องลงลายมือชื่อใน
ญัตตินั้น

ข้อ ๓๕ ญัตติที่ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือให้ผู้รับรองญัตติแสดงการรับรองโดยวิธียกมือ
ขึ้นพันศิริระ

ข้อ ๓๖ ญัตติที่บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาแล้ว หากผู้เสนอญัตติจะแก้ไขเพิ่มเติม
หรือจะถอนชื่อจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอ หรือผู้รับรองจะถอนการรับรองญัตติจะต้องได้รับความยินยอมของ
ที่ประชุมรัฐสภา

ข้อ ๓๗ การขอถอนคำแปรญัตติจะกระทำเมื่อใดก็ได้ แต่การขอแก้ไขเพิ่มเติมคำแปรญัตติจะ
กระทำได้เฉพาะภายในกำหนดเวลาแปรญัตติ

ข้อ ๓๘ ญัตติหรือคำแปรญัตติใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมรัฐสภาแล้ว ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้
แปรญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุมรัฐสภา หรือผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติไม่อยู่ในที่ประชุมรัฐสภา โดยไม่มีผู้
ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมาย ญัตติหรือคำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป

การมอบหมายให้ชี้แจงแทนต้องมอบแก่สมาชิกรัฐสภาและต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธาน

ข้อ ๓๙ ญัตติใดตกไปแล้ว ห้ามนำญัตติซึ่งมีหลักการเช่นเดียวกันขึ้นเสนออีกในสมัยประชุม
เดียวกัน เว้นแต่ญัตติที่ยังมิได้มีการลงมติหรือญัตติที่ประธานรัฐสภาจะอนุญาตในเมื่อพิจารณาเห็นว่า
เหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป

ส่วนที่ ๓
การอภิปราย

ข้อ ๔๐ ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อน คือ ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติ แต่ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติ มีหลายคน ให้ประธานอนุญาตให้อภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว

กรณีการซึ่งได้สงวนความเห็น กรณีการผู้รับมอบหมายจากกรณีการซึ่งได้สงวนความเห็น หรือสมาชิกรัฐสภาหรือกรณีการผู้รับมอบหมายจากผู้แปรญัตติซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติไว้ในชั้นคณะกรรมาธิการ ให้มีฐานะเสมือนเป็นผู้แปรญัตติด้วย

ข้อ ๔๑ เมื่อผู้อภิปรายก่อนได้อภิปรายแล้ว การอภิปรายในลำดับต่อไปจะต้องเป็นการอภิปราย สลับกันระหว่างฝ่ายคัดค้านและฝ่ายสนับสนุน เว้นแต่ในวาระของฝ่ายใดไม่มีผู้อภิปราย อีกฝ่ายหนึ่งจึง อภิปรายซ้อนได้

การอภิปรายไม่สนับสนุนและไม่คัดค้าน ย่อมกระทำได้โดยไม่ต้องสลับและไม่ให้นับเป็นวาระ อภิปรายของฝ่ายใด

ข้อ ๔๒ ถ้ามีผู้ขออภิปรายหลายคน ประธานจะให้คนใดอภิปรายก็ได้ แต่ให้คำนึงถึงผู้เสนอญัตติ ผู้แปรญัตติ และผู้ซึ่งยังมีได้อภิปรายด้วย

ข้อ ๔๓ ในการอภิปรายต้องอยู่ในประเด็นหรือเกี่ยวกับประเด็นที่กำลังปรึกษากันอยู่ ต้องไม่ พุ่มเพื่อย วนเวียน ซ้ำซาก หรือซ้ำกับผู้อื่น และห้ามนำเอกสารใด ๆ มาอ่านในที่ประชุมรัฐสภาโดยไม่จำเป็น และห้ามนำวัตถุใด ๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุมรัฐสภาทั้งนี้ เว้นแต่ประธานจะอนุญาต

ห้ามผู้อภิปรายแสดงกิริยา หรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ ใส่ร้าย หรือเสียดสีบุคคลใด และห้าม กล่าวถึงพระมหากษัตริย์ หรือออกชื่อสมาชิกรัฐสภาหรือบุคคลใดโดยไม่จำเป็น

ข้อ ๔๔ ถ้าประธานเห็นว่าผู้ใดได้อภิปรายพอสมควรแล้ว ประธานจะให้ผู้นั้นยุติการอภิปรายก็ได้

ข้อ ๔๕ สมาชิกรัฐสภาผู้ใดต้องการประท้วงว่ามีการฝ่าฝืนข้อบังคับ ให้ยื่นและยกมือขึ้นพัน ศีรษะ ประธานต้องให้โอกาสผู้นั้นชี้แจง แล้วให้ประธานวินิจฉัยว่าได้มีการฝ่าฝืนข้อบังคับตามที่ประท้วงหรือไม่ คำวินิจฉัยของประธานถือเป็นเด็ดขาด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่ผู้ถูกอภิปรายพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัวหรือเรื่อง อื่นใดอันเป็นที่เสียหายแก่ผู้นั้น

ข้อ ๔๖ ผู้อภิปรายอาจถอนคำพูดของตนได้ เมื่อมีผู้ประท้วงตามข้อ ๔๕

ข้อ ๔๗ การอภิปรายเป็นอันยุติ เมื่อ

(๑) ไม่มีผู้ใดอภิปราย

(๒) ที่ประชุมรัฐสภาลงมติให้ปิดอภิปราย

ข้อ ๔๘ ในกรณีที่ประธานพิจารณาเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควรแล้ว จะขอให้ที่ประชุมรัฐสภาวินิจฉัยว่าจะปิดอภิปรายหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๔๙ เมื่อการอภิปรายได้ยุติแล้ว ห้ามผู้ใดอภิปรายอีก เว้นแต่ที่ประชุมรัฐสภาจะต้องลงมติในเรื่องนั้นจึงให้ผู้ซึ่งมีสิทธิอภิปรายก่อนคนใดคนหนึ่งมีสิทธิอภิปรายสรุปได้อีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งสุดท้ายก่อนที่ที่ประชุมรัฐสภาจะลงมติ

ข้อ ๕๐ ประธานอาจอนุญาตให้รัฐมนตรีมอบหมายให้บุคคลใด ๆ ซึ่งแจ้งข้อเท็จจริงต่อที่ประชุมรัฐสภาประกอบการอภิปรายของรัฐมนตรีก็ได้

ข้อ ๕๑ ถ้าประธานให้สัญญาณด้วยการเคาะค้อนหรือยื่นขึ้น ให้ผู้ที่กำลังพูดหยุดพูดและนั่งลงทันที

ส่วนที่ ๔

การลงมติ

ข้อ ๕๒ ในกรณีที่จะต้องมีมติของรัฐสภา ให้ประธานมีสัญญาณให้สมาชิกรัฐสภาทราบก่อนลงมติ ถ้าความเห็นของที่ประชุมรัฐสภามีสองฝ่ายให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากกว่า และถ้าความเห็นของที่ประชุมรัฐสภามีตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากที่สุด เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้

ในกรณีที่มิฉะนั้นคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด การออกเสียงชี้ขาดของประธานให้กระทำการเปิดเผย โดยจะให้เหตุผลหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๕๓ การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำการเปิดเผย แต่เมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอ หรือสมาชิกรัฐสภาเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคน ขอให้กระทำการลับ จึงให้ลงคะแนนลับ

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีร้องขอหรือสมาชิกรัฐสภาเสนอญัตติให้ลงคะแนนลับตามวาระหนึ่ง ถ้ามีสมาชิกรัฐสภาคัดค้านและมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกรัฐสภาในที่ประชุมรัฐสภา ให้ถือเป็นเอกสิทธิ์ที่จะลงคะแนนโดยเปิดเผย

ข้อ ๕๔ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานกำหนด
- (๒) เรียกชื่อสมาชิกรัฐสภาตามลำดับอักษร ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคนตามวิธีที่ประธานกำหนด

การออกเสียงลงคะแนนตาม (๑) หากเครื่องออกเสียงลงคะแนนขัดข้อง ให้เปลี่ยนเป็นวิธีการตามที่ประธานกำหนด

การออกเสียงลงคะแนนให้ใช้วิธีตาม (๑) จะใช้วิธีตาม (๒) ได้ต่อเมื่อสมาชิกรัฐสภาเสนอญัตติและที่ประชุมรัฐสภาอนุมัติ หรือเมื่อมีการนับคะแนนเสียงใหม่ตามข้อ ๕๖

การออกเสียงลงคะแนนตาม (๒) ให้ประธานเชิญสมาชิกรัฐสภาทุกคนเป็นผู้ตรวจนับคะแนน

ข้อ ๕๕ การออกเสียงลงคะแนนลับมีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) เขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ ผู้เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมาย / ผู้ไม่เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมาย X ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขียนเครื่องหมาย O

(๒) เขียนเครื่องหมายหรือวิธีอื่นใดตามที่ประธานกำหนดลงบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้

การออกเสียงลงคะแนนให้ใช้วิธีตาม (๑) จะใช้วิธีตาม (๒) ได้ต่อเมื่อสมาชิกรัฐสภาเสนอญัตติและที่ประชุมรัฐสภาอนุมัติ หรือเมื่อมีการนับคะแนนเสียงใหม่ตามข้อ ๕๖

การออกเสียงลงคะแนนตาม (๑) หรือ (๒) ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคนโดยเรียกชื่อสมาชิกรัฐสภาตามลำดับอักษร และให้ประธานรัฐสภาเชิญสมาชิกรัฐสภาทุกคนเป็นผู้ตรวจนับคะแนน

ข้อ ๕๖ เมื่อมีการออกเสียงลงคะแนนตามข้อ ๕๔ (๑) หรือข้อ ๕๕ (๑) ถ้าสมาชิกรัฐสภาร้องขอโดยมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคนให้มีการนับใหม่ ก็ให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่ และให้เปลี่ยนวิธีการลงคะแนนเป็นวิธีตามข้อ ๕๔ (๒) หรือข้อ ๕๕ (๒) แล้วแต่กรณี เว้นแต่คะแนนเสียงมีความต่างกันเกินกว่าสามสิบคะแนนจะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่มิได้

เมื่อได้มีการออกเสียงลงคะแนนตามข้อ ๕๔ (๒) หรือข้อ ๕๕ (๒) แล้วจะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่อีกมิได้

ข้อ ๕๗ สมาชิกรัฐสภาซึ่งเข้ามาในที่ประชุมรัฐสภาระหว่างการออกเสียงลงคะแนนอาจออกเสียงลงคะแนนได้ก่อนประธานสั่งปิดการนับคะแนน

ข้อ ๕๘ เมื่อได้นับคะแนนเสียงเสร็จแล้ว ให้ประธานประกาศมติต่อที่ประชุมรัฐสภาทันที ถ้าเรื่องใดรัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้กำหนดไว้ว่ามติจะต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใด ก็ให้ประกาศด้วยว่าคะแนนเสียงถึงจำนวนที่กำหนดไว้นั้นหรือไม่

ข้อ ๕๙ บุคคลใดไม่มีผู้คัดค้าน ให้ประธานถามที่ประชุมรัฐสภาว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยญัตตินั้น

ความในวรรคหนึ่งไม่ให้ใช้บังคับแก่ญัตติที่เป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือเรื่องอื่นใดที่รัฐธรรมนูญ หรือข้อบังคับนี้กำหนดให้ที่ประชุมรัฐสภาวินิจฉัยโดยการออกเสียงลงคะแนน

ข้อ ๖๐ ให้เลขาธิการรัฐสภาจัดทำบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกรัฐสภาแต่ละคน และปิดประกาศบันทึกดังกล่าวไว้ ณ บริเวณรัฐสภาที่ประชาชนเข้าไปตรวจสอบได้ เว้นแต่การออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ

หมวด ๓

กรรมาธิการ

ข้อ ๖๑ การตั้งคณะกรรมาธิการของรัฐสภา กรรมาธิการที่ตั้งจากผู้ที่เป็นสมาชิกของแต่ละสภา จะต้องมิ่จำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละสภา และกรรมาธิการที่ตั้งจากผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๖๒ ภายใต้บังคับข้อ ๖๑ ในการเลือกตั้งคณะกรรมาธิการของรัฐสภาสมาชิกรัฐสภาแต่ละคน มีสิทธิเสนอชื่อได้ไม่เกินจำนวนกรรมาธิการ การเสนอนั้นต้องมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ถ้ามีการเสนอชื่อกรรมาธิการเท่ากับจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด ให้ถือว่าผู้ถูกเสนอชื่อนั้นเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้ามีการเสนอชื่อมากกว่าจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ

ข้อ ๖๓ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อ ๖๔ การประชุมคณะกรรมการให้นำข้อบังคับนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุมรัฐสภามาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการแต่ละคณะเลือกตั้งประธาน รองประธาน เลขานุการ และตำแหน่งอื่น ๆ จากกรรมการในคณะนั้น ๆ

ในการดำเนินการตามวรรคสอง ให้กรรมการผู้มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมของคณะกรรมการเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อดำเนินการเลือกตั้งประธานและรองประธาน

คณะกรรมการมีอำนาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาปัญหาใด ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องอำนาจหน้าที่ตามแต่จะมอบหมายได้

ข้อ ๖๕ การเรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ หรือเรียกบุคคลใด ๆ มาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในการประชุมคณะกรรมการให้ทำเป็นหนังสือ ลงลายมือชื่อประธานคณะกรรมการ หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการ

ข้อ ๖๖ ในการประชุมคณะกรรมการ สมาชิกรัฐสภา รัฐมนตรี หรือผู้ซึ่งประธานของที่ประชุมอนุญาตมีสิทธิเข้าฟังการประชุม

ในกรณีประชุมลับ ผู้ที่จะเข้าฟังการประชุมได้ต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุมและได้รับอนุญาตจากประธานของที่ประชุม

ข้อ ๖๗ ภายใต้บังคับข้อ ๖๖ ผู้เสนอญัตติ รัฐมนตรี และผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีมอบหมายมีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการได้ตลอดเรื่อง ส่วนผู้แปรญัตติมีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นได้เฉพาะที่แปรญัตติไว้

การชี้แจงแสดงความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้สมาชิกรัฐสภาผู้อื่นหรือกรรมการท่านใดท่านหนึ่งกระทำแทนได้

ข้อ ๖๘ ให้เลขาธิการรัฐสภาประกาศกำหนดการประชุมคณะกรรมการไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และมีหนังสือนัดผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมาชี้แจงประกอบญัตติหรือคำแปรญัตติ แล้วแต่กรณีล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน หากเรื่องใดจะก่อให้เกิดผลใช้บังคับเป็นกฎหมายหรือเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน ให้แจ้งคณะรัฐมนตรีทราบด้วย

ข้อ ๖๙ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่มาชี้แจงต่อคณะกรรมการการตามนัดจนเวลาล่วงไปเกินกว่าสามสัปดาห์นับแต่เวลาที่ได้เริ่มพิจารณาคำแปรญัตติใดให้คำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่ คณะกรรมการพิจารณาเรื่องนั้นยังไม่เสร็จหรือที่ประชุมอนุญาตให้เลื่อนการชี้แจงออกไป

ข้อ ๗๐ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการในข้อใด จะสงวนคำแปรญัตติในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้รัฐสภาวินิจฉัยก็ได้

ข้อ ๗๑ กรรมการผู้ใดไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการในข้อใดจะสงวนความเห็นไว้เพื่อขอให้รัฐสภาวินิจฉัยก็ได้

ข้อ ๗๒ เมื่อคณะกรรมการได้กระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใดตามที่รัฐสภามอบหมายเสร็จแล้ว ให้รายงานต่อรัฐสภา

ในที่ประชุมรัฐสภา คณะกรรมการมีสิทธิแถลง ชี้แจง หรือแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าวในวาระหนึ่ง ในการนี้ คณะกรรมการจะมอบหมายให้บุคคลใดแถลงหรือชี้แจงแทนก็ได้เมื่อได้รับอนุญาตจากประธาน

ข้อ ๗๓ ถ้าคณะกรรมการเห็นว่า มีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรีควรทราบหรือควรปฏิบัติ ก็ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมการ เพื่อให้รัฐสภาพิจารณา

ในกรณีที่รัฐสภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ ให้ประธานรัฐสภาแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประธานรัฐสภาส่งข้อสังเกตของคณะกรรมการให้คณะรัฐมนตรีทราบ ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบว่าได้ปฏิบัติตามข้อสังเกตนั้นประการใดหรือไม่ และให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้ที่ประชุมรัฐสภาทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุมรัฐสภา

ข้อ ๗๔ ถ้ารัฐสภามีมติให้คณะกรรมการใดกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใดให้เสร็จภายในกำหนดเวลาใด และคณะกรรมการนั้นกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ประธานคณะกรรมการต้องรายงานให้ประธานรัฐสภาทราบโดยด่วน

ให้ประธานรัฐสภามีอำนาจอนุญาตให้ขยายเวลาที่กำหนดไว้ได้ตามที่พิจารณาเห็นสมควร แล้วแจ้งให้ที่ประชุมรัฐสภาทราบภายหลัง

ข้อ ๗๕ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) ขาดจากสมาชิกภาพแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก
- (๕) รัฐสภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

ข้อ ๗๖ ในกรณีตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมาธิการใดว่างลง ให้ประธานคณะกรรมาธิการแจ้งต่อประธานรัฐสภา เพื่อขอให้รัฐสภาตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง

หมวด ๔

การให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๗๓ ของรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๗๗ เมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอให้รัฐสภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๗๓ ของรัฐธรรมนูญแล้ว ให้ประธานรัฐสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง ให้ที่ประชุมรัฐสภาพิจารณาและลงมติว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว

ในกรณีที่ที่ประชุมรัฐสภามีมติให้ความเห็นชอบ ให้ที่ประชุมรัฐสภาตั้งบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกของแต่ละสภามีจำนวนเท่ากันตามที่คณะรัฐมนตรีเสนอประกอบกันเป็นคณะกรรมาธิการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น

ข้อ ๗๘ ในการพิจารณาของคณะกรรมาธิการร่วมกันให้นำความในหมวด ๓ กรรมการ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้นำข้อ ๙๒ ข้อ ๙๓ ข้อ ๙๕ และข้อ ๙๗ มาใช้บังคับกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญโดยอนุโลม

ข้อ ๗๙ เมื่อรัฐสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามที่คณะกรรมาธิการร่วมกันเสนอเสร็จแล้ว ให้ที่ประชุมรัฐสภาลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว

ข้อ ๘๐ ในกรณีที่รัฐสภาลงมติตามข้อ ๗๗ หรือข้อ ๗๘ ไม่เห็นชอบด้วย ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป

ข้อ ๘๑ เมื่อรัฐสภามีมติเห็นชอบด้วยตามข้อ ๗๙ ให้ประธานรัฐสภาดำเนินการส่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมติของรัฐสภา เพื่อให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ทูลกระหม่อมถวายต่อไป

หมวด ๕

การให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๘๒ เมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอให้รัฐสภาพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญต่อไปตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๘๓ เมื่อรัฐสภามีมติเห็นชอบตามข้อ ๘๒ แล้ว ให้รัฐสภา สมาชิกผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญต่อไปตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและข้อบังคับของแต่ละสภา เว้นแต่การนับระยะเวลาที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของวุฒิสภาตามมาตรา ๑๗๔ ของรัฐธรรมนูญ ให้เริ่มนับระยะเวลาดังตั้งแต่วันที่รัฐสภามีมติเห็นชอบ

หมวด ๖

การเสนอและการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๘๔ ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมต้องแบ่งเป็นมาตรา และต้องมีบันทึกประกอบ ดังต่อไปนี้

- (๑) หลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม
- (๒) เหตุผลในการเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม

..... หลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นให้กำหนดโดยชัดแจ้งการแก้ไขเพิ่มเติม หรือการยกเลิกมาตราใดของรัฐธรรมนูญให้ระบุมাত্রาที่ต้องการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกไว้ในหลักการหรือจะระบุไว้ในเหตุผลด้วยก็ได้

ข้อ ๘๕ ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเปลี่ยนแปลงรูปของรัฐ จะเสนอมิได้

ข้อ ๘๖ ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่สมาชิกรัฐสภาเสนอตามมาตรา ๓๑๓ (๑) ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภาทำการตรวจสอบและหากมีข้อบกพร่องให้ประธานรัฐสภาแจ้งผู้เสนอเพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง

ข้อ ๘๗ ให้ประธานรัฐสภาบรรจุร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภา ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับญัตตินั้น กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุม

ข้อ ๘๘ การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมให้กระทำเป็นสามวาระตามลำดับ

ข้อ ๘๙ การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในวาระที่หนึ่ง ให้รัฐสภาพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้น

การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งขึ้นรับหลักการ ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการแก้ไขเพิ่มเติมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

เพื่อประโยชน์แก่การวินิจฉัยดังกล่าวในวาระหนึ่ง ที่ประชุมรัฐสภาจะตั้งคณะกรรมการพิจารณาก่อนรับหลักการก็ได้

ในกรณีที่ที่ประชุมรัฐสภามีมติให้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหลายฉบับรวมกัน รัฐสภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมแต่ละฉบับหรือทั้งหมดรวมกันก็ได้ และเมื่อที่ประชุมรัฐสภาได้มีมติรับหลักการแล้ว ให้ลงมติว่าจะใช้ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับใดเป็นหลักในการพิจารณาในวาระที่สอง

ข้อ ๙๐ ในกรณีที่ที่ประชุมรัฐสภามีมติในวาระที่หนึ่งรับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ให้พิจารณาในลำดับต่อไปเป็นวาระที่สอง

ข้อ ๙๑ การพิจารณาในวาระที่สอง ให้ที่ประชุมรัฐสภาตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งจากสมาชิกรัฐสภาเพื่อพิจารณามีจำนวนไม่เกินสี่สิบห้าคน และกรรมการที่ตั้งจากผู้ที่เป็นสมาชิกของแต่ละสภาจะต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละสภา และกรรมการที่ตั้งจากผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๙๒ การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมขึ้นคณะกรรมการ สมาชิกรัฐสภาผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่รัฐสภารับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม เว้นแต่รัฐสภาจะได้กำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นไว้เป็นอย่างอื่น

การแปรญัตติ โดยปกติต้องแปรเป็นรายมาตรา

การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่ หรือตัดทอน หรือแก้ไขมาตราเดิม ต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม เว้นแต่การแก้ไขเพิ่มเติมมาตราที่เกี่ยวข้องเนื่องกับหลักการนั้น

ข้อ ๙๓ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเสร็จแล้ว ให้เสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้น โดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานต่อประธานรัฐสภา รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการแปรญัตติ มติของคณะกรรมการเกี่ยวกับคำแปรญัตตินั้นเป็นประการใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปรญัตติ หรือมีการสงวนความเห็นของกรรมการก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย

ข้อ ๙๔ เมื่อประธานรัฐสภาได้รับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมและรายงานของคณะกรรมการตามข้อ ๙๓ แล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาภายในสิบห้าวัน กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุม

ข้อ ๙๕ ในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว ให้รัฐสภาพิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และให้สมาชิกรัฐสภาอภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำ หรือข้อความที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือที่มีการสงวนคำแปรญัตติ หรือที่มีการสงวนความเห็นไว้ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่ประชุมรัฐสภาจะลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๙๖ การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ

ข้อ ๙๗ เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๙๕ จนจบร่างแล้ว ให้รัฐสภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาร่างนี้สมาชิกรัฐสภาอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมด้วยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อความใดมิได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่าย่างขัดแย้งกันอยู่

ข้อ ๙๘ เมื่อได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในวาระที่สองเสร็จสิ้นแล้วให้รอไว้สิบห้าวัน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้วให้รัฐสภาพิจารณาเป็นวาระที่สาม

ข้อ ๙๙ การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมในวาระที่สามไม่มีการอภิปราย และให้ที่ประชุมรัฐสภาลงมติว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญ การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สามขั้นสุดท้าย ให้ใช้วิธีเรียกชื่อและลงคะแนนโดยเปิดเผย และต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยในการที่จะให้ออกใช้เป็นรัฐธรรมนูญมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา

ข้อ ๑๐๐ ในกรณีที่รัฐสภาลงมติในวาระที่หนึ่งไม่รับหลักการแห่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือลงมติในวาระที่สามไม่เห็นชอบ ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมนั้นเป็นอันตกไป

ข้อ ๑๐๑ เมื่อรัฐสภามีมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม ให้ประธานรัฐสภาดำเนินการส่งร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายต่อไป

หมวด ๗ การแถลงนโยบาย

ข้อ ๑๐๒ เมื่อคณะรัฐมนตรีขอแถลงนโยบายต่อรัฐสภาตามมาตรา ๒๑๑ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน

เมื่อคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาแล้ว ให้ประธานดำเนินการให้สมาชิกรัฐสภาซักถามและอภิปรายรวมกัน เว้นแต่ที่ประชุมรัฐสภาได้มีมติให้ซักถามและอภิปรายเป็นประเด็น ๆ ไป

ข้อ ๑๐๓ สมาชิกรัฐสภามีสิทธิจะซักถามและอภิปรายทั้งในทางสนับสนุน และคัดค้านในเรื่องความเหมาะสมของนโยบายและความสามารถที่จะบริหารราชการแผ่นดินให้สำเร็จผลตามนโยบาย ในการนี้สมาชิกรัฐสภาอาจซักถามและอภิปรายถึงแผนการปฏิบัติและวิธีการที่จะปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ ด้วยก็ได้

ข้อ ๑๐๔ เฉพาะแต่รัฐมนตรีเท่านั้นที่มีสิทธิจะอภิปรายตอบข้อซักถามหรือข้อคัดค้านของสมาชิก
รัฐสภา

เพื่อความสะดวก รัฐมนตรีจะตอบสมาชิกรัฐสภาที่ซักถาม หรือคัดค้านที่ละคนเป็นลำดับไป หรือ
จะรวบรวมตอบครั้งละหลายคนก็ได้

ข้อ ๑๐๕ ในการอภิปรายนั้น นอกจากที่กำหนดไว้ในหมวดนี้แล้ว ให้นำความในหมวด ๒ ส่วนที่
๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๘

การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อฟังความคิดเห็นของสมาชิกรัฐสภา

ข้อ ๑๐๖ เมื่อนายกรัฐมนตรีขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมรัฐสภา ตามมาตรา ๒๑๓
ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานรัฐสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๐๗ ในการอภิปรายให้นำความในหมวด ๒ ส่วนที่ ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๙

การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย

ข้อ ๑๐๘ สถานที่ประชุมของรัฐสภายอมเป็นที่เคารพและเป็นเขตหวงห้ามบุคคลซึ่งเข้าไปในห้อง
ประชุมรัฐสภาต้องประพฤติตนให้เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ และต้องแต่งกายตามที่ประธานรัฐสภากำหนด
บุคคลอื่นที่ไม่ใช่สมาชิกรัฐสภาหรือเจ้าหน้าที่รัฐสภา เมื่อหมดภารกิจต้องออกจากห้องประชุมรัฐสภา

การแต่งกายของสมาชิกรัฐสภานั้น ให้แต่งเครื่องแบบสมาชิกรัฐสภา หรือสากลนิยม หรือชุด
พระราชทาน หรือตามที่ประธานรัฐสภากำหนด

ห้ามใช้เครื่องมือสื่อสารใด ๆ ซึ่งก่อให้เกิดการรบกวนและห้ามสูบบุหรี่ในห้องประชุมรัฐสภา

ข้อ ๑๐๙ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ประธานมีอำนาจเตือน ห้ามปราม ให้ถอนคำพูดห้ามพูดในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ ให้กล่าวขอขมาในที่ประชุมรัฐสภา หรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุมรัฐสภาโดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาในครั้งนั้นก็ได้

ในกรณีที่ประธานสั่งให้ผู้ใดออกจากที่ประชุมรัฐสภา หากผู้นั้นขัดขืน ประธานมีอำนาจสั่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้นำตัวออกจากสถานที่ประชุมรัฐสภาหรือออกไปให้พ้นบริเวณรัฐสภา คำสั่งของประธานตามข้อนี้ ผู้ใดจะโต้แย้งมิได้

ข้อ ๑๑๐ การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อยในส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกที่จะเข้ามาในที่ประชุมรัฐสภา หรือบริเวณรัฐสภา หรือเข้าฟังการประชุมรัฐสภา ตลอดจนมารยาทของบุคคลเช่นว่านั้น และการโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการประชุมรัฐสภา ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานรัฐสภากำหนดไว้

หมวด ๑๐

บทสุดท้าย

ข้อ ๑๑๑ ถ้าประธานขอปรึกษา หรือสมาชิกรัฐสภาเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคน ให้งดใช้ข้อบังคับข้อใดข้อหนึ่งทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณี หากที่ประชุมรัฐสภาอนุมัติก็ให้งดใช้ได้

ข้อ ๑๑๒ ถ้ามีปัญหาที่จะต้องตีความข้อบังคับนี้ ให้เป็นอำนาจของรัฐสภาที่จะวินิจฉัย และเมื่อที่ประชุมรัฐสภาได้ลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเป็นประการใดแล้ว ให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด

การขอให้ที่ประชุมรัฐสภาวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง อาจกระทำได้โดยประธานขอปรึกษา หรือสมาชิกรัฐสภาเสนอญัตติโดยมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคน

ข้อ ๑๑๓ การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนี้ ต้องเสนอเป็นญัตติโดยมีสมาชิกรัฐสภารับรองไม่น้อยกว่าสี่สิบคน

การเสนอและพิจารณาญัตติในวรรคหนึ่งให้นำข้อ ๘๔ ข้อ ๘๖ ข้อ ๘๘ ข้อ ๘๙ วรรคหนึ่ง วรรคสาม และวรรคสี่ ข้อ ๙๑ ข้อ ๙๒ ข้อ ๙๓ ข้อ ๙๔ ข้อ ๙๕ ข้อ ๙๖ ข้อ ๙๗ ข้อ ๙๘ วรรคหนึ่ง และข้อ ๑๐๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่การออกเสียงลงคะแนนในวาระที่หนึ่งและในวาระที่สามให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ

ข้อ ๑๑๔ ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายประสงค์จะให้มีการโฆษณาคำชี้แจงตามมาตรา ๑๕๗ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ให้บุคคลนั้นยื่นคำร้องขอต่อประธานรัฐสภาตามแบบที่กำหนด

คำร้องขอตามวรรคหนึ่ง ต้องมีข้อความเป็นข้อเท็จจริงโดยไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญา หรือ ละเมิดสิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่น

ให้ประธานรัฐสภาพิจารณาคำร้องขอดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ ในกรณีที่ประธานรัฐสภาเห็นสมควรโฆษณาคำชี้แจงดังกล่าว ให้เลขาธิการรัฐสภาดำเนินการโฆษณาคำชี้แจงดังกล่าวด้วยวิธีปิดประกาศไว้ ณ บริเวณรัฐสภาที่ประชาชนเข้าไปตรวจสอบได้ มีกำหนดระยะเวลา เจ็ดวันนับแต่วันที่ประธานรัฐสภาเห็นควรจัดให้มีการโฆษณาคำชี้แจง และให้ส่งสมาชิกรัฐสภาเพื่อทราบ ในการนี้ ประธานรัฐสภาอาจจัดให้มีการโฆษณาคำชี้แจงนั้นโดยวิธีการอื่นด้วยก็ได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๔

ลงชื่อ

อุทัย พิมพ์ใจชน

(นายอุทัย พิมพ์ใจชน)

ประธานรัฐสภา

ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม ๑๑๘ ตอนพิเศษ ๔๔ ง

ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๔๔

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

คณะกรรมการประมวลคำวินิจฉัยของประธานในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา
และที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายจรูญ พันธุ์เป็รื่อง	ประธานคณะกรรมการ
๒. นางสาวยุพา ศิริประภาพร	รองประธานคณะกรรมการ
๓. นายอภิชาติ คำทอง	รองประธานคณะกรรมการ
๔. นางสาวทยาภรณ์ ศุภดิษฐ์	คณะกรรมการ
๕. นายสรศักดิ์ เพ็ชรเวช	คณะกรรมการ
๖. นายคนพล ด้อยสุวรรณ	คณะกรรมการ
๗. นายณัฐกฤษฏ์ วงศ์เจริญ	คณะกรรมการ
๘. นายเศรษฐพงษ์ ศรีเลิศ	คณะกรรมการ
๙. นางนันทิยา ชายเกต	คณะกรรมการ
๑๐. นายณัฐกิตติ์ ชำนิรัตน์	คณะกรรมการ
๑๑. นายวิรัตน์ เนยสูงเนิน	คณะกรรมการ
๑๒. นายณัฐพัฒน์ พัดทอง	คณะกรรมการ
๑๓. นายเอวัตร อุ่นกงลาด	คณะกรรมการ
๑๔. นายคมกฤษ สายตา	คณะกรรมการ
๑๕. นางสาวจิราพร ภู่งศรี	คณะกรรมการ
๑๖. นางสาวพิศมัย เชื้อผู้ดี	คณะกรรมการ
๑๗. นางจรรยา ทับมัน	คณะกรรมการ
๑๘. นางสาวพิมมาดา กองแก้ว	คณะกรรมการ
๑๙. นางนภาพรณี แพทย์พันธุ์	คณะกรรมการ
๒๐. นางสาววิไลพร ช่วยกลาง	คณะกรรมการ
๒๑. นายเดชชาติ จันทร์รัตน์	คณะกรรมการ
๒๒. นายธีรวัฒน์ เอื้อพอด	คณะกรรมการ
๒๓. นางสาวสุรชนี พานำมา	คณะกรรมการ
๒๔. นางสาวจริยา สยมพร	คณะกรรมการ
๒๕. นางสาวเรณูมาศ รักษาแก้ว	คณะกรรมการ
๒๖. นางกิตติวรรณ สุนทรธมาน	คณะกรรมการและเลขานุการ
๒๗. นางสาวชลธิชา เกียรติสุข	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๘. นางสาววันดี แก้วมณี	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ชื่อหนังสือ	ประมวลคำวินิจฉัยของประธานในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา (ระหว่างวันที่ ๗ มีนาคม ถึง ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๘)
เลขประจำหนังสือ	ISBN ๙๗๔ - ๙๔๖๒๓ - ๐ - ๐
ปีที่พิมพ์	กรกฎาคม ๒๕๔๙
พิมพ์ครั้งที่	๑
จำนวนพิมพ์	๑,๐๐๐ เล่ม
จำนวนหน้า	๖๑ หน้า
จัดทำโดย	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองโน ดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๓๗๒
ออกแบบปก	นางปิยฉัตร จิตต์เจริญ
พิมพ์ที่	สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร อาคารธนาคารทหารไทย ถนนพญาไท แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ โทร. ๐ ๒๖๔๔ ๕๓๐๙

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

บ 24554 ฉ.4

ผู้
ช
ช
KD สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
265 ประมวลคำวินิจฉัยของประธานใน
ส226ป ที่ประชุมร่วมคณะรัฐมนตรี (ระหว่าง
2549 วันที่ 7 มีนาคม ถึง 15 ธันวาคม 2548).

บ 24554 ฉ.4

KD สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
265 ประมวลคำวินิจฉัยของประธานใน
ส226ป ที่ประชุมร่วมคณะรัฐมนตรี (ระหว่าง
2549 วันที่ 7 มีนาคม ถึง 15 ธันวาคม 2548).

